

# SLOVENSKI NAROD.

Subaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. na četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor postnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za osnanila plačuje se od Miristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

## Iz parlamentarne komisije desnice.

Včeraj popoldne je imela parlamentarna komisija desnice sejo, katere so se udeležili zastopniki vseh večini pripadajočih strank, ministerski predsednik grof Thun in vsi trije členi dosedanjega prezidija.

Predno so se začele razprave, se je načelnik parlamentarne komisije vitez Jaworski spominjal umrle cesarice, na kar je komisija soglasno sklenila, v imenu cele večine posanske zbornice pismenim potom in posredovanjem ministerskega predsednika kondolirati cesarju. Redakcija te izjave se je poverila trem poslancem.

Na to se je začela razprava o političnem položaju, katera se bo nadaljevala v pondeljek ob 5. uri popoldne.

To je vsebina oficialnega komunikata. O politični razpravi v tej seji smo prejeli naslednje telefonično poročilo:

Dunaj 24. septembra. Pri razpravi o parlamentarnem in političnem položaju v včerajšnji seji parlamentarne komisije desnice so poslanci dr. Ferjančič, Povše in Spinčič navajajoč fakta izrazili globoko nezadovoljnost slovenskega in hrvatskega naroda radi vladnega postopanja zlasti v zadnjem času.

Poslanec dr. Ferjančič je v svojem govoru mej drugim reklo:

„Ne bomo mirovali prej, dokler se ne popravi sramota, katera se nam je storila s tem, da je višje deželno sodišče v Gradcu s sklepom izključilo slovenski jezik od razprav.“

Dokler ni jezikovno vprašanje urejeno zakonitom potom, zahtevamo drugačno remeduro, in sicer administrativnim potom, katerega pota se je vrla doslej vedno držala in kateri je opravičen po določbah ustave.“

Govornik je v tem oziru apeliral na solidarnost vseh desnici pripadajočih strank in apeliral tudi na ministerskega predsednika grofa Thuna, da pokaže svojo blagohotnost glede zahtev kluba slovenskih in hrvatskih poslancev.

Govornik je dalje vsestranski pojasnil potrebo ustanovitve višjega deželnega sodišča v Ljubljani in prosil vlado in večini pripadajoče stranke, naj Slovence tudi v tem oziru podpirajo.

Naposled je dr. Ferjančič grajal zadnja imenovanja, katera kažejo, kakor da hoče vladavojvodstvo kranjsko obdajajoče dežele evakuirati Slovence, ker še zadnje slovenske uradnike od tamkaj pošiljata na Kranjsko ter skuša omejiti Slovence samo na Kranjsko.

V jednakem smislu sta govorila tudi poslanka Povše in Spinčič.

Povše je pojasnil posebno preganjanje Slovencev in Hrvatov na Primorskem, dočim je Spinčič ilustroval primorske razmere z navajanjem faktov.

Poslanci dr. Engel, vitez Jaworski, dr. pl. Bilinski in Lupul so v imenu svojih klubov izjavili, da so solidarni s slovenskimi in hrvatskimi poslanci in tem zagotovili najbolj nejšo dejansko podporo.

Tudi ministerski predsednik grof Thun je posegel v razpravo in zagotovil slovenske poslance, da odredi remeduro sklepa višjega deželnega sodišča v Gradcu glede ravno-pravnosti slovenskega jezika ter potem pojasnil, zakaj na pogajanja mej vrlado in mej nekaterimi strankami meseca julija ni povabil slovenskih zastopnikov. Ta pojasnila soglašajo popolnoma s tem, kar je bil že prej povedal dr. Ferjančiču in prof. Robiču.

Glede vsega drugoga, kar se je v

tej seji parlamentarne komisije desnice razpraljalo, so vsi udeležniki seje dolžni varovati najstrožjo tajnost.

To poročilo o včerajšnji prvi seji parlamentarne večine svetoči, da so slovenski poslanci začeli energično delovati na pojasnenje položaja, kar pozdravljamo z veseljem, da so našli podporo pri drugih, desnici pripadajočih strankah in da je vlada disponirana se ž njimi pogajati.

Solidarnost desnice, o kateri ne dvomimo več, da se chrani, je toliko važnejša, ker se je prav sedaj začela krhati solidarnost nemških opozicionalnih strank in ker je očvidno, da stojimo na pragu velikih in dalekosežnih dogodb.

V Ljubljani, 24. septembra.

Odstop dr. Baernreitherja se prorokuje zopet in zopet, a gospod minister še noči iti. Danesna „Tagespost“ poroča glede tega: V poučenih krogih se imenuje kot naslednik dr. Baernreitherja, ki mora iz ministerstva vsekakor odstopiti, sedanji sekcijski šef v trgovinskem ministerstvu, baron Weigelsberg. Tudi se zagotavlja, da se izvrši že nekaj drugih izprenemb v kabinetu; negotovo je samo to, ali se zgodé te izprenemb že tekom zasedanja državnega zbora ali po zaključku taistega. Ustavoverni veleposestniki imajo svojo klubovo sejo jutri, in jutri se odloči usoda Baernreitherja.

Protianarhistični kongres se snide — kakor se poroča „Neue Freie Presse“ iz Rima — že v kratkem. Vse vlasti so spoznale, da je složno postopanje neobhodno ter da je nujno potreba skupno ukreniti kaj proti tej sramoti človeštva. Da se je postavila baš italijanska vlada na čelo vsej akciji, je razumljivo. Tri četrtnine anarhističnih morilcev in napadalcev v zadnjih letih se je rekrutiralo iz Italijanov, zato pada na Italijo sramota, da je gnezdo anarhistov. Seveda je prav za prav Švica zatočišče in pribeljališče teh izvržkov človeštva, in italijanska vlada hoče pred vsem na švicarsko vrlado vplivati, da izda glede potnih listov in brezdelnih ljudij posebno ostre naredbe.

Pod številkami 10, 11, 27 so zopet študije: „Ženska glava“ — lepa, polnolica deva z dražestaimi solnčnimi odsevi po kodrastih laseh in po okroglem, v senčno ozdolje nagnjenem obrazku; „Svetlobna študija“ — deklica, na vrtu se izprehajajoča, z rudečim solnčnikom na ramu, katerga živobojni odsevi ji igrajo po tilniku, dočim ji z druge strani devičko oblije oblija zeleni žar pred njo se razgrinjajočega grmičja, rastočega pred hišno verando, in „Ženska glava v solnčni svetlobi“ — deklica, naslikana na zelenem ozadju, kateri trepečejo mični refleksi solnčnih žarkov po kodrasti glavici, po cvetočem obrazku in po svetli creme-obleki, ubrani po ramah v ljubke gubice.

In zopet številki 31 in 32 ste dve ljubezljivi portretni študiji — dve deklici, katerih prva je slikana „en plein-air“ na vrtu, druga pa, naravne velikosti, doprsni portret, v sobi, na neutralnobojnem ozadju.

Potem ste ondu (št. 29 in 30) dve portretni študiji: dve dami, celoživotni, črno-oblečeni s klobuki na glavi in pa (št. 7): „Pričakovanje“ — elegantna dama v črni obleki, z istobojnim klobukom in solnčnikom, pričakujča svoj ljubavni „rendez vous“. Silhueta njenega telesa je uprav klasična in koketni nje obrazek ji zagrinja kaj mikavno prozorni pajčolan.

## LISTEK.

Josip Germ.

Oratavati njegovih slik v ljubljanskem muzeju.

Porota Vatroslav Holz.

II.

Tiskani seznamek Germovih slik, razstavljenih na osojnem hodniku muzeja ljubljanskega, izkazuje 30 številk, v resnici pa jih je 32. To so zgorj študije takozvanih aktov in portretov po živih modelih, katere je Germ slikal na dunajski in praški akademiji, bodisi skupno z drugimi pitonci ali pa samostojno, po naslovenih vzorcih. Te študije obsegajo seveda le one točke, ki se morejo izpostaviti javnemu ogledovanju, dočim je moral opustiti vse intimnejše — anatomične — posnetke človeškega telesa, moškega in ženskega spola, katerih motrenje žale stoprav odpira pogled v umetnikovo „delavnico“...

Tu imamo najprej (št. 12) „Portret slikarja“, t. j. samoportret Germ, katerega je naslikal še na dunajski akademiji. Mladi umetnik se je posnel v naravnih velikosti do kolen in to pri delu, namreč pri slikanju, gledajočega svoj predmet, živi model akta ali portreta, torej je obrnen v tričetrtinem profilu pred njim stoječemu motrilcu na-

ravnost v obraz. Vitkostaena, črnooblečena podoba slikarjeva dviga se kaj plastički iznad pretemnega ozadja, v zmislu stare dunajske šole, iz dobe, ko je prevladoval na nji še mistički „claire-obscure“. Zbog tega so tudi sence na portretovančevem obliju mnogo pretrde, t. j. pretemne, nenaravno črne, kar priznava umetnik sam. Ta samoportret slikarja je menda jedina študija, ki jo je Germ razstavil tu v Ljubljani izza svojega učenja na dunajski akademiji, kajti vsem ostalim njegovim slikam se pozná takoj na prvi pogled svobodnejša tehnika in pa lehkotni po naravi posneti inkarnat obrazov in človeškega telesa v obče. Človeku, motrečemu to očividno razliko prej opisanega samoportreta in pa ostalih portretnih študij Germovih, se dozdeva, kakor da bi bil stopil iz mračne, zaduhle sobe na jasni vrt mej cvetoče šopke duhetečih rož, katerih toplo oživljajoče boje mu odsevajo po mrklem obrazu...

Da! Lepa vrsta jih je — cvetnebojni dekliških obrazov, doprsnih in celoživotnih portretov, tu na temnem, neutralnem ozadju posnetih, ondu zopet naslikanih pod milim nebom — „en plein-air“, t. j. v polni solnčni svetlobi, v zelenčem parku, mej pestrim cvetličjem.

Štev. 6 nam predvaja „češko vaško dekle“, pristno „češko holko“ v beli halji z rudečo ruto na glavi.

**Krečansko vprašanje** je stopilo v nov stadij. Kakor znano, sta Nemčija in Avstro-Ogerska pred meseci izstopili iz evropskega koncerta, ki si je vzel naložo, napraviti na Kreti red in mir. Po zadnjih velikih izgredih v Kandiji pa se trudi Italija, da pridobi znova izstopivši velevlasti za to, da se pridružita ostalim štirim velevlastim ter skupno z njimi uvedeta definitivni red. Listijavljajo, da ima italijanski minister zunanjih del dolej malo nade, da se mu posreči ta akcija, in že se čujejo glasovi, da misli tudi Italija izstopiti iz vrst „krečanskih“ velevlastij, ako se Nemčija in Avstro-Ogerska ne udasta. Potem bi bile na Kreti samo še ruske, angleške in francoske čete in ladije.

**Afera Picquart.** Zopet imenovani pariški guverner, bivši vojni minister Zarlinden, je vendar le dosegel svoj namen, da se izroči Picquart vojaškemu sodišču. Picquart je obdolžen, da je ponaredil akt „Petit bleu“ ter ga potem izročil javnosti. Zarlinden se v zvezi s predsednikom Faurejem na vso moč trudi, zavleči revizijo Dreyfusove odsodbe ter izzvati prej obširno preiskavo proti Picquartu. Ker je Picquart poleg Zole glavni faktor, ki se poteza za revizijo Dreyfusove odsodbe, je umljivo, zakaj se trudi vojaška stranka in general Zarlinden, da se Picquartu zapro usta. Ko bodo zaprti Zola, Picquart, Leblois, Labori i. dr., potem bo seveda konec vsemu šandalu vsaj za nekaj let!

Kitajski cesar se je odpovedal vladarstvu ter je oddal cesarski vдовu Tsu-Hssi, ki je stara 64 let ter je bila že dvajset let (1861.—1881.) sovladarica s svojim soprogom Ichu, po njega smrti pa do marca leta 1889. samostojna kraljica. Tsu-Hssi je baje zelo energična in modra ženska. Bajje je tudi napredna. Bivši japonski ministarski predsednik Ito, se je potezal v Pekinu za japonsko-kitajsko alijanso, kateri pa se vlada upira. Ker pa je bil cesar Isaitien za to alijanso in ni imel somišljenj, je odstopil. Cesar je 26 let star ter je baš nameval uvesti več tako potrebnih reform.

## Dopisi.

**Z Dolenskega,** 19. septembra. (Nekaj našim duhovnikom v pomislek.) Ko je Slov Narod oni dan priobčil poročilo o obravnavi pred kazenskim sodiščem v Metliki, katera obravnava je dokazala načine konkurenčnega boja duhovniške posojilnice proti meščanski posojilnici v Metliki, smo pričakovali, da kateri naši duhovniški listov izreče vsaj svoje obžalovanje nad takim početkom nekaterih duhovnikov in odkloni vsako soglasje z njimi. Vsak konkurent krpri nekaj na imenu svojega konkurenta, bodi, da reče, da bo boljše postregel, bodi, da bo boljše blago prodajal itd., teda nobenemu ne pride na misel, lažljivo, dobro premišljeno podtukati konkurenta goljufiva dejanja in se taka, da morajo istemu, če se obrekovanju ne pride na sled, nogo izpodbiti. Vsaj kazenske odsodbe se boji vsak tak, ker ve, da smatra občinstvo kaj tacega za prav infamno obrekovanje. Obravnava je pokazala, da se je na način obrekovalo, da je bilo obrekovani posojilnici priti težko na sled obrekovalcem. Amerika je pač daleč! Torej vse to ni ravadni način konkurenčnega boja, za katerega se občinstvo ne bi zmenilo. Ta obrekovanja kažejo, da segajo do živega in — kar je najžalostnejše — da obrekovalci nimajo nobenega srama v sebi. Kaj takega ne more biti nobenemu duhovništvu prav in pričakovati je vsekakor, da se vsaj ono duhov

Vrhuh teh portretnih študij po akademičnih modelih naslikal je Germ tri pristne portrete živečih dam in to v pastelnih barvah.

To je štev. 21 „Pastel“ — neznanata dama v rudečevijoletni obleki, katere mornopotezni obraz je kaj simpatičen, zlasti nje pogled je toli mehek in mil, da človeku kar srce pretrese.

Štev. 19 je portret gospodične Stropnické primadone slovenskega gledališča v Ljubljani. Poleg zgorrone slinstonosti portretovane dame je povsem naraven in čistobojen nje bledotni inkarnat, katerega prijetno povišuje bela, z rudečkastimi cvetlicami pretkana ter v mične gube zložena obleka.

In končno štev. 4 „Portret“ — to je pastelni portret gospe dr. M. v beli obleki, ognjeni z belo, prozorno kožuhovino. S tem portretom sa je Germ izkazal pravega mojstra v slikanju s suhim pastelnimi bojami, klasični oval portretovankinoga obličja je obrisan povsem mehko in sigurno, cvetoči inkarnat njenih lic je uprav eteričen, jasea in čist, s katerim se strinja kaj skladno toplobojno rudečilo mirno sklenjenih usten, kar podaja vsemu obrazu izraz blagodejne ravnodušnosti! In v milogledne, rujave oči — koliko blagosrčja je udihnil slikar tega portreta! —

(Konec prih.)

nštvo, ki še ni na isti nizki stopinji morale, izreče grajalno proti takim razsudancem. Kaj še! „Slovenec“, glavni organ duhovniške naše inteligencije, je prinesel v odgovor na dolični dopis „Slov. Naroda“ dolg — listek in — prav je dal kapelanom, ki tako delajo, pohvalil jih je in čez vse duhovništvo, — ves humor je zbral uredništvo — se ciral se je neki dolenjski dopisnik „Slov. Naroda“ in „Rodoljuba“, ki bi je kapelanom po življenju streže. (Strahoviti ta človek!) Priznamo, da je težavno oprati tako zamorčino, kakor je ona v Metliki, ali ona Avguštinada v Trebojem in oni roman iz Abrucov gosp. Janeza Evangelista Pristova, le količaj. Še z mladostjo kapelanov se ne da opraviti, ker so se tudi roke starejšega duhovnika vmes prikazale, kakor je v metliškem slučaju dokazano. Ali s tem, da se (prav odkrito rečeno — brez vsega daha, brez dovrša — in humoristika vsega Slovenčevega uredništva se hoče v tem listku v polnem blesku pokazati) tako ljubo neumno, tako naivno klobasa in vsega zlodja vkljupi spravi o osebi kakega dopisnika nasprotnega lista, s tem se vendar ne opraviči dolična prikazan. Je že res, dolični fejtonist se je močno trudil; vidi se, kako se mu je uboga glava potila, ali napisal je le dosti neumnosti in s tem le svojim ljudem in svoji stvari skodil. To pa za to, ker zdaj še je lahko kateri teh liberalcev spise kaj več komentara o tej metliški farovški grdobiji. Torej „dobro ste fantje delali!“ Tako naprej! Kambič je pred sodiščem z vsem mogičnim cin zmom rekel: Sem in še bom ni še hujše. Kambič je grozil. Vprašajte kakega vaših juristov, če ne najde do 100 paragrafov našega kaz. zakona, kako določbo, ki je ni tako z lahkem jemati. Dobro je, vrl fant je! — Vprašajte tudi vaše juriste, če je po kazenskem zakonu prav, če se tako z denarjem ravna, kakor se je v farovžu v Radovici in v farovški posojilnici v Metliki ravnilo. V vaši Leonovi družbi je baje na meterske stote učenosti zbrane, tudi juristična je vmes. Bodte malo, malo pametnejši, ne tako z ognjem igrati, vsa učenost vaša ni nič vredna, če tako neumno postopate. Brez zamere gospodje kolegi pri „Slovencu“, hočem vas pameti učiti. Jez sem dobro prepričan o tem, da vam je ves svet pomada, da se vzvišene mislite nad vso zemeljsko gospoško, tudi se mislite tako učene, da gospodu Bogu v tem hudo konkurirate, ali doslej justica še ni razupita grda ženska in ni kakor v lepem srednjem veku v vaših rokah. Čemu prav dajati ljudem, ki tako brez glave še bolj neumne in od njihove mize živeče mlade može, kakor je ta Kambič, zapeljujejo, da pridejo v take — verjemite mi, mej posvetnimi ljudmi infamalne kazenske pravde. In še več, jem dajati poguma, da z grdim cinizmom pred sodiščem izjavijo, da bodo še obrekovali, ko so vendar sami sodniku obstali, da to ni prav. Vzemimo, da taki reveži še globokejše zagajijo, in ker iz rok v ustah živijo, koliko nečuvenosti lahko napravijo istim, ki so jih imeli v svoji službi. Ker mej boljšimi meščani vaši duhovenski agitatorji ne dobijo tal, — kajti verjemite mi tudi to, neka averzija proti vam je ljudstvu v krvi, — vzamejo vse, kar zasluge išče v svojo službo. In tu so ti mladeniči vaši časih vina prepolni, ali drugače preodkritosrčni. Vse hude misli obletajo in te si tak človek dobro zapomni. Rabijo se tudi za izvršitev raznih nelepih del; te si tudi zapomnijo. Mora dosti maš za to maševanju biti, da se kakemu takemu služabniku enkrat ustava zamašijo! Veliko stane kak tak „krščanski“ človek. Torej svetujem Vam, gospodje kolegi pri „Slovencu“, da malo, malo pametnejši praktik učite vaše ljudi, naj bodo že isti kapelani, ali župniki. Storim to za to, ker se mi mladi, neizkušeni vaši ljudje smilijo, ki v svojem neumnom političnem fanatizmu ne poznajo mej, do katerih sme človek v redni državi iti v preganjanju svojega političnega nasprotnika. Ne bom moraliziral, to vam nasproti bi pomenilo bob v steno metati — ali z obča človeškega stališča se mi ne zdi prav, ako vi, prečastiti gospodje, politični boj tudi raztegne v preganjanje sorokakov v njih privatnem in gospodarskem življenju. Vi hočete strah delati. Ljudje se vas naj bojijo, ker z lepa nečejo priti pod vašo lopo. Dobro, z vsemi sredstvi! — Marsikateri, ki gospodarsko ni trden, ali katerega ženo je spovednicu omecila, da potem doma pekel dela, bo miren, bo poslužen postal. Ali kaj je s tem dobljeno? Pokvarili ste mu značaj in pri prvi priliki bo rekel tisto besedo, ki samo iz treh črk obstoji in bo še nekaj dodal. In jezen, bo še bolj zasledoval vaše življenje in saj veste, celibat je izvor marsikaterih gnušnih dogodajev, ki jih moramo nenaravne imenovati. Ko se malo okrepla, pristopi zopet stranki, ki je vam nasprotna in potem pride vaša gloria na veliki zvon. Le sovražnike izgoja tak strah. Druzega prepričanja mu ne boste dati mogli Izgojen je drugače in vaše nadvlade čas je že minol. Mrvi ne ustajajo iz grobov. Preživeloto gospodarstvo hočete upeljati v oblikah novejših gospodarskih evolucij in na tem potu ne more z vami. Facit tega vašega strahovanja bo le ta, da se vas zanikuje, kar je nekaj druzega, nego sovražiti. In ker vi z moralno ne občujete ravno najlepše, bo tudi tem vašim strahovancem vam nasproti vse dobro. O tem še nečem govoriti, da se vam ti ljudje v cerkvi na tihem smejejo, če vas slišijo, kako učite druge z resnimi obrazi — Kristov nauk poštenosti. Pa treba bo izkazovati takim strahovancem tudi kake dobrote.

Dali vam ti ne bodo ničesar, dajati boste vi morali, drugače tudi strah nič ne pomaga. Saj se lahko uide, saj nimate jurisdikcije, ne administracije države, dežele še v rokah in one države ne boste nikdar več imeli. Minolo je, — kmetiske države srednjega veka, podlago vaše promoci, se ne vrnejo nikdar več v kultiviranem svetu. Pa vaše občinstvo, ki vaše obrambe bere! Kakor že povedano, je vaše odobravanje sodno dokaznega konkurenčnega boja v Metliki se tiskalo v listu, kojega vsak farovž na Slovenskem ima. Vi pišete tako, kakor mislite, da bo prav vašim bralcem. Vsak nepristranski človek bo, čitalje metliški dopis v „Narodu“ in vaš listek „Kaplanom“, m sliši moral, da morajo vaši čitatelji neznauno naivni ljadjje biti, ki tako neumne replike prenašajo, pa še kot fejtone. Da tak zagovor tudi le ti odobravajo, to je prva misel, ki se uriva, ali tudi to se lahko misli: so vsi jednaki. To pa je žalostno za vse narod, ki toliko denarja za izrejo duhovništva plačuje. Nekaj starejših, ali tudi mlajših teh bi la moralo več omike imeti in tudi več o tem misli, da propaganda tacega anarhizma sploh udom kake družine, če hoče ista obstajati, ne more v dobro služiti. Boj z noži je to. Saj ni res, da boljše narave tak konkurenčni boj, kakor je imenovan, odobravajo; odobrava se le zaradi tega, da se svojih prenapetuežev ne pusti na cedilu; taktika to zahteva, organizacija in misel, da se ne sme fanaticizma zatreći, ki ima vendar le svoje zasluge v težavnem boju za prvenstvo farovžev na vseh stranskih narodovskega življenja. Ni pametnega človeka, ki bi načine boja, kakor ga v Belokrajini nekateri duhovniki proti srednjemu stanu vodijo, mogel opraviti. Z nobenega družega stališča, kakor z onega anarhizma se ne da opraviti. Tako pridejo vši duhovniki pod ista moralna vešila. Pa sto neumneži. Oprostite, to je res. Hirarhija kat. cerkve na Slovenskem bo nameč gotovo enkrat morala drugačno taktiko imeti; vse se na svetu obrabi, tudi način boja; obrabljeni, skrbani agitatorji bodo morali v zasluženi pokoj kanonikov in drugi, še ne diskreditirani ljudje, bodo morali za orožje priti. Ali kje jih vzeti, ko so vsi pokvarjeni, vši na slabem glasu! — Vidite torej, preč kolegi pri „Slovencu“ nad in pod črto, da si sami s takimi neumnostmi škodujete. Prav odkritostreno vam to povev, da ne boste rekli, da vas sovražim. Smatram namreč boj z vami duhovniki kot kako koristen. Mrtvo jezero bi bilo življenje našega naroda drugače in boj proti nemštvu zahteva duševno razvit narod. S paternoštvom pa ne premagano ne Nemcev, ne Lihov. Torej, če stvar hladuočrno prav z vašega stališča pogledamo, najdemo, da je prav nerodno tako vaše počenjanje in celo odobravanje tako silovitega boja za biti ali ne biti vaše nadvlade nad vsem kar živi na Slovenskem. In kaj čudni ste, če se nad tem tako hudo zjezite, ako kdo najgrš pri kazni vašega boja zapiše in v tisk spravi! Vsaka živalica se brani in tudi to majno slovensko meščanstvo misli še živeti. Kmet ne more postati, v proletarijat rudokopov in fabrik ne bodi rad, če ni najhujša sila. Pa tam na slovenskem Štajerskem tudi pravijo, da se bojujejo le za to, da meščanstvo pridobjije v narodni tabor, ker posvetni naši ljudje tam prav ozbiljno misljijo, da vse ni nič, če meščana ni narodnega v narodovem organizmu. Veleposvetno naše, aristokracija naša, je sicer pobožna, ali člen slovenskega naroda neče biti; pač je nemška do najmlajšega nuda. Zlaj pa še brez meščanstva! Zlodej naj čudeža dela v takem boju! In tam na Primorskem: Trst, Gorica, Reka, so italijanska mesta! Ali niste tako sladko klicali še pred nedavnim k slogi v svetem imenu domovine, da se ložje tujsvu ubavnimo? Za figa može vas bo imel svet, če tako nože nastavljate še temu kranjskemu narodnemu meščanstvu in vašo domovin ko ljubezen bodo imeli za tako hladno, da je zmražiti zraven nje. Pa še ta neušečnost: Ljudje bodo celo mislili, da je ta ljubezen goljufija in duhovnikom se kaj tacega, — Bog nas varuj tega greba, — vendar ne bi smelo očitati. Glejte tudi v tem se vam potem tla udirajo, in mesto da bi tiste vaše liberalne ali socijalno-demokratične kolege, — sit venia verbo, — ki vas svarijo, na liter dobre farovške kapljice povabili, jih še kolnete. To ni pametno, kolegialno pa kratko-malo ne. Dasi nismo mi pri „Narodu“ in „Rodoljubu“ tako profundnega znanja, tako humorističnih žil, kakor tam pri „Slovencu“, nekaj le vemo po vedati, drugače se vaše učene in preučene glave s takimi smetmi ne bi po dolgih fejtonih in člankih ukvarjale, še posebno ne, ker vam je pred vsem naloge, meriti, trasirati pot, ki vodi v nebesa in za odpočinek v tem trdem delu ni treba toliko se spottiti, bljuvaje na te grde liberalce. Ljudje smo, krvavi pod kožo, kakor vi, ali dobrotniki smo le vaši, ker vaše trasiranje mora vrlo dolgočasno biti, in mi vam damo za cele mesece uvodne članke, fejton, notice in le, če Tavčar in isti vražji dolenski dopisnik kaj ne grešita, razpravljate vaše trasiranje ceste v nebesa in isto se, kakor dobro poučeni ljudje pravijo, še v farovžih ne bere. Ne-hvaležnost ni najlepša lastnost. Tako. Zdaj pa z Bogom! Naj vas sveti Duh razsveti, mi smo svojo kolegialno dolžnost storili, pokazavši vam z našega posvetnega stališča vašo neumnost, ki je rada spojena z najgrš hudočijo.

Dalje v prilogi.

### Slovensko gledališče

(Gospod ravnatelj). — Veseloigra v treh dejanjih, francoski spisala Alex. Bisson in Ferd. Carré.)

Francoske veseloigre so slične s pikantnimi jedili preobloženi mihi. Vsak, kdo sede za njim, dobi kak založek, ki mu gre v slast. Karkoli so uprizonili na slovenskem odu francoskih veseloiger, so po večini ugaiale občinstvu. In to je umetno! Saj je našemu gledališemu občinstvu tuje to lahko razkošno, pisano, svobodno življenje veselega in živahnega Pariza, zatorej ga zanimajo dejanja takih iger, ki nam odpirajo pogled v njega vihvavost in mnogoličnost. Res je, da optira pravo dejanje francoske veseloigre oblica prizorov, ki ne sodijo strogo k njemu, a nam pokažejo docela značaj, mišljenje in čustovanje delojočih oseb.

In tako je tudi z „Gospodom ravnateljem“, ki smo ga videli sinoči prvkrat na slovenskem odu. De la Mare, ravnatelj v ministerstvu notranjih del, podeli podprefektorat gospodu Lambertinu, ne zato, ker ga zanj usposabljo njegove zmožnosti, nego zato, ker ga k temu prisili z navedeno udanostjo in prihlinjeno ljubeznivostjo sakinja Lambertinova, lepa in zapljiva vdova Suzana, ki se predstavi gospodu ravnatelju kot žena „že leznega moža“. Lambertina in ki poda ko se razjasni zvijača, De La Maru končno minko svojo ročico v zakon. To je vse! A to bi bilo vsekakor premalo za veseloigro v treh dejanjih. Zatorej sta postavila pisatelja na oder še več drugih osib, ki opravljajo v igri važne in nevažne posle in ki glavno dejanje prav lepo podpirajo in razlagajo n. pr. Bouquet, Chalardon, Gentil, Pingouin.

Prvo dejanje nam kaže skromno domovanje Lambertinovo, ki živi z dohodki uradnika v ministerstvu ljubljeno in ljubečo svojo že-no Gilberto ter tačo, gospo Mariolle — plitvo izobraženo žensko, ki ume prorokovati na kvarte, ki je pa poleg tega jezična, resolutna, za boljšo bodočnost zetovo in hčerino zavzeta žena. Razpisano je mesto podprefekta. Tača in Gilberta hočeta iti k ravnatelju priporočat Lambertinu. Ta jim kaže tacega strogo prepove, kajti protekcijo sovarati. Poleg tega pa se silno boji za svojo lepo ženico, kateri bi mogel biti don Juan De la Mare v istini jako nevaren. V tem se vrne iz Amerike sakinja, vdova Suzana in — kakor smo povedali zgoraj — učila na gospoda ravnatelja tako odločno, da podeli dobro službo Lambertinu. In to je glavna stvar! Gospodu ravnatelju v ministerstvu notranjih del, parusu v raznih zakonih lahkoživemu samcu, ki ga ukoni nasmeh ženskih usten, omaje trdne skele zapeljiv pogled živega ženskega očesa, ni glavna stvar zmožnost podrejenih mu uradnikov, nego vse mu je ljubkovanje in zabavanje z lepimi sorodnicami in soprogami uradnikov. In tako je potisnila tudi navihana Suzana pero v roko De la Maru in je imenovala svaka Lambertina podprefektom!

V tretjem dejanju spozna gospod ravnatelj zvijačo, zasnubi vdovo Suzano in oblubi srednemu Lambertinu, da ga imenuje za leto dni prefektom. Plementa osvetla!

A. Bisson in F. Carré sta hotela z „Gospodom ravnateljem“ napisati satiro in pokazati ženski učiv pri oddajanju služb, a ta satira — kakor vse francoske satire — nima baš preostrega rezila.

G. režiser Inemann je tudi igro izborno uprizoril in naštudiral ter je igral naslovno ulogo prav mojsterski. Bil je g. R. Inemann v igri in maski tak De La Mare, kakoršnega si le moremo misliti. Ustvaril je z včerajšnjim „Gospodom ravnateljem“ pristnega metuljastega Parizana. Vredno se mu je pridružila gospa I. Polakova kot pikantna Američanka Suzana, ki je igrala svojo zapeljivo ulogo fiao in davoršeno ter se je zlasti v drugem dejanju, v prizoru z g. Inemannom, pokazala razumno in izvrstno igralko. Prav dobra je bila gospa Dani洛ova kot gospa Mariolle, ki je docela pogodila nje jezikavost in primitivnost. Takisto nam je zopet ugajala gdč. M. Ogriniec, ki je igrala mirno in prikupno Gilberto prav lepo. Gospa I. Polakova (in tudi gdč. M. Ogriniec) je imela jako lepe, ukusne toalete.

Gosp. R. Deyl je nastopil tudi včeraj v večji ulogi uradnika Lambertina ter nas je z lepo, uglaljeno igro prav tako zadovoljil kakor pri prvem nastopu preteklo sredo. Ne moremo si kaj, da ne bi izrekli priznanja ob njegovi vztrajni, plodoviti pridnosti, s katero se uči slovenščine. Manjšo ulogo malomestnega župana Pingouina je igral z dostojno in s pristno komiko g. J. Prejac, ki je oblekel nerodnega svojega župana v prav primerno masko. Salonske veseloigre si ne moremo misliti brez oficjalnega sluge. Tako se je sukal tudi včeraj po odu moralizujoci stari Bunel, ki nam ga je predstavljal g. Vl. Housa. G. Vl. Housa je imel sinoči pričko, da nam je pokazal košček svoje komike, zakaj bil je v igri in govoru zares izvrsten Bunel. Vsijivega Bouqueta je v vsem prav dobro pogodil g. A. Verovšek, ki ima za take vloge poseben dar. Labkoživega Lardillaca je primerno igral g. A. Danilo. Manjše uloge so dobro izvršili g. Fr. Lovšin (Légeois), g. M. Fedyczkowski (Chalardon), g. Šturm (Gentil) in gdč. A. Bitenc (Adela). Občinstvo je bilo prav radodarno s povhvalnim ploskanjem ter se je prav izvrstno zavabovalo.

Prepričali smo se zadnjič in včeraj, da se osebje slovenske drame resno trudi, da bi dvigalo našo dramatično umetnost ter zadovoljilo naše občinstvo. Žal, da to občinstvo ne kaže niti do igralcov in igralk, do njih napora in dobre volje, in niti do slovenske drame onega zanimanja, ki bi ga povsem zaslužili. Včeraj je bila šele druga gledališka predstava v letosni sezoni, uprizorili so zopet noviteto, ki je stalno na repertoarju duajškega dvornega gledališča in vseh drugih večjih gledališč — in še je bilo gledališče napol prazno! Stojišče je bilo pač polno, tudi lože niso bile prazne, zato pa je bilo praznih večina sedežev v parterju. In to vendar ni prav! — a —

### Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. septembra.

— (Slovenska državnozborska delegacija in parlamentarna večina) Slovenska krščansko-narodna zveza se je postavila na tisto stališče, katero smo zagovarjali mi, stopila je namreč v dogovor z večino in z vlado, in od zagotovil in pojasnil, katere dobi, je odvisno, kaj potem sklene. Dotično akcijo je „zvezca“ začela v včerajšnji seji poslanske zbornice. Končana še ni, kajti sledila je bodo še druga posvetovanja. Po naših informacijah je tako mnogo upanja, da ostane zveza navzlic vsako pogajanje z desnicami in z vlado izključuječim sklepom kranjske katoličko-narodne stranke v parlamentarni večini. Z ozirom na to je vsaka daljnja polemika o vprašanju izstopa iz večine nepotrebna.

— („Slovenec“) nam očita včeraj, da je bil zaključek našega prvega, nad vse vladnega(!!) članka „Najli gremo v opozicijo“, „da je jedina naloga „Slov. kršč.-narodne zveze“ skupaj ostati in Čebe podpirati“. Kdo se potrdi in pogleda naš članek, tisti najde takoj, da je „Slovenec“ vse drugi del dotičnega stavka odščipnil in sicer v namen, da mu podtakne drug smisel. V tem so naši „Slovenčevci“ od nekdaj mojstri. Dotični stavek našega članka se glasi: „Vse, kar nas pri „Slov. kršč.-narod. zvezi“ zanima, je to, da ostane združena in da s številom svojih glasov podpre Čehe ter tako pomore, da pridejo na krmilo slovenske stranke, da se premeni politični sistem“. To je pač vse kaj drugačega, nego nam je podtaknil „Slovenec“. To konstatujemo, sicer pa nas ni „Slovenčevče“ postopanje prav nič prenenetilo. Ko bi sv. Pavel danes živel in s kakim Titusom korespondiral, ne mogel bi „Slovenca“ bolje karakterizirati kakor s tistimi besedami, katere je napisal o Krečanah, a od takih ljudij ni pričakovati lojalnosti.

— (Nagodba in slovenski poslanci.) Iz meščanskih krogov se nam piše: „Slovenec“ je zadnje dni veliko govoril o tem, naj se nagodba z Ogersko odkloni, češ, da to zahteva korist našega kmeta. Povedali sta mu že včeraj prav dobro, v koliko smo Slovenci pri nagodbi direktno interesirani. Dostavili bi lahko tudi, kako ogromno škodo bi imela vsa cislitvanska industrija, če bi vsled od klonitve nagodbe izgubila ogersko tržišče, in da bi v tem slučaju — ker ni za nas odprtih drugih tržišč — bila za vselej uničena vsaka slovenska industrija, kajti potem bi druga cislitvanska dežele producirale toliko industrijskih izdelkov, da bi v naprej zadušile vsako novo konkurenco, a da je lastna industrija za nas Slovence življensko vprašanje, to so klerikalni poslanci v deželnem zboru sami priznali. Toda koristi kmet. „Slovenec“ je povdarjal samo te. Kaj koristi kmet r s zahtevanje, da se nagodba odkloni brez pogojno? Slovenski kmet ne plačuje vsled kvote na Cislitvansko spadajočih troškov, torej v tem ozru ni možno govoriti o direktnejši škodi. Oškodovan je slovenski kmet vsled kvote le v toliko, da se tisti del prispevkov, katerega Cislitvanska vsled kvote preveč plačuje za skupne potrebščine, ne porabi zanj, da torej ne participira pri prebitkih iz dohodkov aktivnih dežel, Češke, Moravske in Dol. Avstrije. Vse neugodnosti, kar jih imajo slovenske dežele od nagodbe, odtehta to, da dobivamo iz Ogerske žito, oziroma moko. Nobena slovenska dežela ne pridelava toliko žita, kolikor ga potrebuje, primorani smo torej kupovati ogersko moko. Skoro ves kruh, kar ga zavzijemo, je iz ogerske moke, in da bi v slučaju, ako se nagodba odkloni in Ogerska zapre avstrijski industriji svoje meje, Cislitvanska na uvoz ogerskega žita in ogerske moke določila visoke carine, to je naravno in ob sebi umetno. Kdo je torej absolutno proti

nagodbi, tisti hoče slovenskemu kmetu krah podražiti Toliko, ker je „Slovenec“ tako odločno povdral interese slovenskega kmeta.

— (Repertoire slovenskega gledališča.)

Jutri, v nedeljo, se bode predstavljata na našem odu znamenita češka narodna igra s petjem „Jurčeve sanje“, spisal I. K. Tyl. Prav letos praznujejo Čehi 90letnico rojstva tega velezaslužnega rodoljuba, česar spomin ostane mej narodom vsled njegovega jako uspešnega kulturnega in političnega delovanja neumrljiv. Tyl je bil namreč kot igralec učitelj dramitelj češkega naroda. Kot vodja potovalne družbe je budi s svojimi izvirnimi, iz narodnega življenja in narodne zgodovine zajetimi mnogoštevilnimi igrami svoje rojake k zavestnosti ter jim prizidal luč prosvete in svobode. Tylove igre niso kdo ve kako duhovite ali po svoji vsebinai znamenite, pač pa so vse pristen in jasen izraz narodno čutečega in mislečega Slovana. Veledtega pa se igrajo Tylove igre še danes povsed na Češkem z lepimi vspehi. V nedeljo se predstavi v Tylovi igri prvkrat v veliki ulogi naš komik, gosp. Vl. Housa; igral bo namreč naslovno ulogo Jurčka. Gosp. Housa je komaj mesec dni na Slovenskem, zato je naravnost čudovito, da more nastopiti že jutri v toli obširni in toli težavni ulogi. Gosp. Housa bode zapel — poleg pesmij in dueta svoje uloge — tudi par novih kupletov. Takisto bo pela gospa Polakova — poleg dueta z Jurčkom — večipikantno vložko. Gosp. Prejac pa stopi pred občinstvo z izvirno, lastno kompozicijo „Domovina“, katero je zložil prav za svojo ulogo po besedah Sim. Gregorčiča. Ker je igra tudi sicer prav skrbno pripravljena ter nudi mnogo velezanih izprememb, bo občinstvo s predstavo gotovo prav zadovoljno.

— (Ljudska pivovarna katoličko-narodne stranke) Z raznih strani se nam poroča, da konzorcij, kateri hoče kupiti Perlesovo pivovarno in ustanoviti ljudsko pivovarno, še vedno ni izgubil upanja, da še vedno deluje na realizovanje svojega načrta. Ker se nam denar smili, se hočemo še jedenkrat vrniti k tej stvari in napačnost tega načrta pojasniti z nekaterimi podatki, ki smo jih posneli iz knjige Leyter-Heissove „Der Bierbrauer“. Računski zaključki, kateri so bili v zadnjih letih predloženi dež. zboru, izkazujejo, da se na Kranjskem povzroči v večjemu 100 000 hektolitrov piva na leto. Na zvišanje konsuma pač ni misliti, toliko manj, ker se čedalje več vinoigradov obnavlja in se bo konsum piva vsled tega samo zmanjšal, ne pa povečal. Izmej kranjskih pivovarn zvarijo povprečno na leto: Kosler 53 000 hl., Perles 2000, Auer 6000, Fröhlich na Vrhniki 7000, Mayr v Kranju 4000, Liebmann v Senožetah 12 000. Jaklič v Kočevju 4000 in Starje v Mengšu 12 000 hl. Od te množine izvajajo iz dežele Kosler 17 000, Liebmann 9000 hl. ostali pa samo kako malenkost, katere ni v početvem jemati. Razen piva teh domačih producentov, se povzroči tudi nekaj piva iz drugih dežel. Nova pivovarna, katera se ustavovi v Ljubljani, bo torej od prvega dneva prisiljena na konkurenčni boj najbujše vrste. Perlesova pivovarna ima sedaj svoje odjemalce samo v Ljubljani in v najbližji okolici ljubljanski. Ako bo hotela dobiti kaj več odjemalcev, morala bo odjemalce drugih pivovarjev privabiti k sebi. Pivo že radi vode ne bo moglo konkurirati z boljšimi, s kvaliteto ne bo moglo izpodriniti nobenega druga, konkurenca se bo torej naslanjala samo na agitacijo. S to pa ne bo doosti opraviti. Kosler ima odjemalce po celi deželi, če jih izgubi v jednem kraju, jih pridobi v drugem, saj tudi on ne bo držal križem rok. Fröhlich ima vso vrhniško okolico in mu ni možno škodovati, v Kočevju vlada Jaklič, v vsem kamniškem okraju se pije Starovo pivo, v kranjskem Mayrjevo itd. Ti producentje so tako zvezani z odjemalci, da jim katoliška pivovarna ne bo čisto nič škodovala, zlasti ne, ker jih prevažanje piva mnogo manj velja, kakor bi veljalo ljudsko pivovarno, ker so blije odjemalcem. Perlesova pivovarna bo torej precej omejena na sedanje odjemalce in na nove ne sme dosti računati. Sedaj nekaj besed o rentabiliteti. Vsaka pivovarna potrebuje pivovarskega mojstra, ki stane vse skupaj na mesec 150 gld., pivovarja, ki stane 60 gld., sodarja, ki velja 40 gld. in delavcev, ki veljajo 30 gld. na mesec. Perles skuha sedaj na enkrat 24 hektol., ki stane 130 gld. (hmelj 10 gld., ječmen 65 gld., davek od kuhe 48 gld., drugo 10 gld.) povprečno 5 gld. Denimo, da ga, le z največjo varčnostjo in previdnostjo, velja hektoliter samo 3 gld., vse osebje pa na leto samo 3000 gld. in računajmo. Pivo velja Perlesa po 3 gld hektol., ker skuha 2000 hektol. 6000 gld., proda ga po 12 gld., t. j. za 24 000 gld., torej je dobica 18 000 gld. Dajelna naklada znaša 2000 gld., užitinski davek 4000 gld., osebje 3000 gld., skupaj 9000 gld., torej je dobica še 9000 gld. Ako kupi konsorcij pivovarno za 180 000 gld., se mora ta konsorcij obrestovati vsaj s 5 %, kar znaša 9000 gld., tako da bi

šel ves dobiček za obresti in bi ne ostal noben kracar. Ker pa vzdržavanje veliko velja, ker je treba za led, za ledenice, za sode, za vozove lepo svoto v račun postaviti, ker treba odjemalcem da jati kaj povrh, ker treba plačati "biersversilbererja" in knjigovodjo, ker treba zamenjavati pivo in se mora 10% računati na kalo, je očitno, da delnici ne bodo dobili nobenega kracarja obresti od svojega kapitala. Ako se pivovarna razširi, se razmere prav nič ne premene, zlasti ker — kator rečeno — ni upati, da se pomnoži število odjemalcev, Toliko zgolj iz dobrohotnosti, ker se nam smili slovenski kapital.

— (Gospodinjska šola) ces. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se bo otvorila sredi meseca oktobra t. l. — Današnji številki našega lista so priložena pravila te šole, ki so opredeljena s podobami, katere kažejo šolsko stavbo in utranje prostore. Splošno se priznava važnost strokovne vzgoje tudi ženskega spola v kmetijstvu, zato po vseh deželah snujejo ali pa so že ustanovili gospodinjske šole. Napominjana šola je šesta v Avstriji in ponesna sme biti naša dežela, da je mej prvi, ki je jela skrbeti za strokovno naobrazbo svojih gospodinj. Srečen slučaj je pa ob jednem nanesel, da so se vsled prijazne ponudbe tukajnega zavoda "Marijanča" dobili zelo primerni šolski prostori, vsled česar je kranjska gospodinjska šola najlepša in najprimernejše urejena mej vsemi v Avstriji. To šolo prizadetum krogom toplo priporočamo ter javimo sporočilo c. kr. kmetijske družbe, da je v šoli še nekaj mest praznih. Kdor ima tedaj kako za to šolo sposobno hčerko in je v stanu v prilogi označenim zahtevam ugoditi, naj nemudoma vloži prošnjo za sprejem. Šolski tečaj traja jedno leto in morajo gojente stanovati v zavodu, ki je pod nadzorstvom sester iz reda sv. Frančiška.

— (Na c. kr. moškem in ženskem učitev Ljelušu) se bodo vršili pisni ponavljajni zrelostni izpit v sredo, 28. t. m., ustni pa v četrtek, 29. t. m., od 8 do 12. ure.

— (Kmetijsko-kemijsko preiskušališče), ki se je otvorilo sredi minolega meseca, deluje že popolnoma. V prvem mesecu so nam poslale oblastva, družbe in zasebniki 26 predmetov v preiskavo in to: 7 različnih poskušenj vode iz studencov in vodnjakov (bakterijološko kemična preiskava), 4 poskušenj ilovine, 3 poskušenje vina (prekušna pristnosti), 1 poskušnja mleka (bakterijološka preiskava) in 11 poskušenj Thomasove žlindrovke (dotočba v citratu raztopne fosforne kisline). Razen tega je več strank zaprosilo v zavodu raznih poučil. Navedeni podatki dokazuje, da se je z ustanovitvijo tega znanstvenega zavoda ustreglo dejanski potrebi.

— (Priporočene knjige) Visoki c. kr. deželni šolski svet v Ljubljani je z razpisom od dne 18. avgusta t. l. št. 2172 po okrajnih šolskih svetih priporočil vsem ljudskim šolam za šolarske knjižnice sledče knjige: 1. Hubadovo: "Franc Jožef I"; 2. Lebano: "Čehovin" in 3. Zupanovo: "Fran Josip I", slavn c. kr. okr. šolski svet v Krškem pa je z razpisom od dne 14. septembra t. l. št. 1260 naročil, da se za šole v okraju nakupijo sledče mladinski spisi: a) Knjižnica za mladino (Gabrščkova) od 17—24. zvezka; b) Dalmatik: "Pripovedke iz avstrijske zgodovine"; c) Kos: "Sto narodnih Legend"; d) Leban: "Sto berl za otroke"; e) Leban: "Na različnih potih".

— (Podoba cesarice Elizabete) primerna za okvir, je ravnokar izšla v založbi g. Fr. Bonača. Podoba je tako lepa in na močan karton natisnjena. Dodane so gulinjive besede, katere je cesar izrekel l. 1889 o umrli cesarici. Cena 10 kr.

— (Tatovi na ljubljanskem polju) kradejo sedaj prav pridno poljske pridelke. Policija je včeraj po polju patrolirala in zasačila neko žensko, ki je bila na njivi usmiljenih sestra, nakopala in nakradla vrečo krompirja in je hotela ž njim pobegniti.

— (Najden frak) Pri mestnem policijskem uradu nahaja se frak, kateri je neka branjevka našla in tamkaj oddala.

— (Osebne vesti.) Avskultant g. dr. Karol Snider je imenovan sodnim pristavom v Tolminu. Sodni kancelist v Sežani, g. Andrej Jamšek je premeščen v Ajdovščino, dijurnist g. Fran Čargo pa je imenovan sodnim kancelistom v Kanalu.

— (Suš na Krasu in odpeljava Reka) Iz ilirske bistrškega okraja se nam piše 22. t. m.: Skoraj bosta minula 2 meseca, odkar nismo imeli — z jedno majhno izjemo — kaplje dežja. Vsi studenci in potoki in sploh vse se je že posušilo in nastopilo je strašno, splošno pomanjkanje pitne vode. Zlasti občutimo ta nedostatek na zgornji "Pivki", kjer pijemo uprav mlakužo in res pravo božje čudo je, da še ljudstvo ni začelo boljeti. Čudno pa potem takem tudi ni, da je presahnila celo voda Reka, ki teče od Ilirske Bistrike dalje in katero hočejo Tržačani odpeljati po ceveh v svoje mesto. Vsi mlini in vse pile ob Reki stoje že več tednov ter morajo ubogi tukajnji kmetovalci po teden ali še več časa čakati, da jim mlinar zmelje jedva po 1 mernik pšenice ali turšice, ker ne more zbrati več vode. V zadnjem času pa je že to ponehalo! Denarja ubogi kmetovalci tudi nima, da bi se kupil potrebnega živeža v prodajalni in tako mora pri vsem svojem pridelku ali stradati ali pa se za-

dolžti. Res, pomicanja je vreden naš kmet! In take zle razmere so sedaj, ko nam Tržačani še niso odpeljali vodo! Kaj pa bo v prihodnosti, povprašuje se žalostno, zbegano ljudstvo, ako se to v istini zgodi, ker smo mi v pravdi z zastopniki mesta Trsta propadli v najvišji inštanci, namreč, da nam odpeljejo vodo? Potem je gotovo, da ob vsaki še tako majhni suši ne bude do stajalo voda. — Deželna vlada se je v svojem času jako toplo zavzela za nas in tudi resnično ovrgla rekurz tržaških zastopnikov, rekoč, da bode o suši pomanjkanje vode; ministerstvo je pa to razsodbo ovrglo, opirajo se na "dokaze" nekaterih dunajskih inženirjev, ki so trdili, da voda vzdolj odpeljavanja ne bude nedostajalo tudi v najhujši suši. Eklatantan protidokaz tem "dokazovanjem" je sedanje vodno razmerje Reke in deželna vlada se najboljdeje prosi, naj bi blagovolila še jedekrat spraviti to zadevo v tir ter nemudoma odpolati na lice mesta, ako treba na občinske stroške, deželno komisijo, ki naj bi se uverila o istinitosti tega navedenega ter potem nadaljo ukremla, kar treba, da se opovržejo ti nepravi dokazi, vsled katerih so upravičenci pravdo z mestom Trstom izgubili.

— (Značilno) Cesarski oklic "Mojim narodom" so dala oblastva v Celju nabití samo v nemškem jeziku!

— (Porodil) se je 19. t. m. odvetniški koncipijent g. dr. Vladimir Ravnhar v Celju z gdč. Antonijo Sterle iz Zagorja Čestitamo!

— (Goriški deželni zbor) je imel včeraj svojo tretjo in zadnjo sejo, na katere dnevnem redu je bilo sklepanje o oprostitvi osebne dohodarine od deželnih naklad in volitev deželnih zastopnikov v davčne komisije. Slovenski poslanci se te seje niso udeležili, a ker se je je udeležil knezonadškof dr. Missia, je bil deželni zbor vzdolj tem sklepčen. Lahi so sklepčnost takoj izkoristili za interpelacije, naperjene proti Slovencem. Venutti je interpeliral radi abstinenca slovenskih poslancev, češ, da je na škodo deželnih in občinskih upravi, Marani je interpeliral radi slovenske mestne šole goriške in sekvestriranja jednega dela mestnih dohodkov goriških za vzdržavanje te šole, Verzegnassi pa radi "izgredov" proti Italijanom na Goriškem. Zakon o oprostitvi personalne dohodarine dež. naklad se je sprejal in izvoljeni so bili dež. zastopniki v davčnih komisijah, na kar je glavar s trikratnim "evviva" na cesarja zaključil zasedanje. — Udanostna adresa, katero je sklenil dež. zbor v drugi svoji seji, bi bila kmalu padla pod mizo. Slovenski poslanci niso bili zadovoljni z laškim načrtom in glavar je že predlagal, naj se adresa sploh opusti in naj ima samo glavar slavnostni govor, a naposled se je vendar doseglo porazumlenje.

\* (K atentatu na cesarico Elizabeto) Listi poročajo, da je čakal Luccheni cesarico več ur pred hotelom ter se skrival za drevesi drevoreda. Grofica Sztaray je šla pol koraka pred cesarico, ker se je mudilo na ladijo. Luccheni je pritekel k cesarici, se sklonil, da ji je pogledal v obraz ter ji zabodel od zgoraj dol — torej nad korzetom — ostro pilo v prsa. Luccheni je potegnil pilo iz rane ter zbežal. Cesarica je šla, dasi je imela predro srce, še 120 korakov!

\* (Cesarica Elizabeta prijateljica živalij.) Ko je bila pokojna cesarica v Neaplju, je napravila incognito izlet v znatenito jamo ob La odi Agnano. Neki italijanski vodnik je hotel cesarici pokazati upliv ondi pojavljajočih se plinov ter je zapodil v jamo pes, ki je v malo hipih omedel. Cesarici se je pes tako smilil, da je pes takoj odkupil ter prosila vodnika, naj nikar več ne trpiči na ta način živalij. "E buona gente" je dejal vodnik o neznani dami, ki ni mogel razumeti, da se ji smili — pes.

\* (Hrvatski igralec — anarchist) "Budapesti Hirlap" javlja iz Zagreba, da se je neki zagrebški igralec o Lucchenijevem zločinu izrazil jeko sumljivo, da ga je ravnateljstvo za to takoj odpustilo ter da so dijaki s kameni čakali nanj, da ga bi kamnali, ko bi nastopil. Nu, dotični igralec je postal doma. Kdo je ta igralec, list ne pove, pa tudi "Obzor" ne, ki je vest iz "Bud H." brez vsake opombe ponatisnil.

\* (Verdi.) Mojster Verdi je dal na svoje stroške sezidati azil za umetnike. Ob otvoritvi te zgradbe je kralj Humbert odredil, da se imenuje konservatorij v Milani "Conservatorio Giuseppe Verdi" ter je sivemu komponistu podelil največji italijanski red Annunciatin.

\* (Socijalnodemokratičnih časopisov) v Nemčiji izbaja 68; in sicer 37 dnevnikov, 16 jih izbaja trikrat, 8 dvakrat in 6 jekrat. Dohodkov imajo 316 000 mark, izdatkov pa 343 000 mark.

\* (Poštni parnik "Noordland") "Red Star Linije" je dospel, kakor poročajo telegrami z dne 20. septembra v Newyork.

\* (Dama pozvana na dvoboje) V Berolinu je postal neki velikošolec gospoj B., trgovski dolžan

večjo svoto. Ker ni vrnil, ga je tirjala pismeno. Velikošolec je nato pridrl v trgovino ter se vedel tako neotezano, da je veda gospa bič ter dijaka pognala iz hiše. Druzega dne pa sta prišla k gospoj dva akademika zahteval pismene izjave, da prosi gospa tepevna visokošolca odpuščanja; ker tege gospa ni storila, sta jo imenom svojega naročitelja pozvala na — dvoboj s sabljami. Gospa je povabilo na dvoboj sprejela ter je poslala — policiji.

\* (Nov Hugo Šenk) Henrik de Jong Nižozemec, je posnel moralca deklet Hugo Šenka ter se "zaročil" — dasi je že oženjen — s 4 dekleti ter jih zapored umoril in oropal.

## Danile.

Uredništvo našega lista sta poslala:

Za Prešernov spomenik v Ljubljani: G. Franjica Zabred v Gradcu 10 krov. — G. Fr. Pucelj v Velikih Laščah 3 krov 40 vin, katere je zaslužil s prorokovanjem na karte. — Skupaj 13 krov 40 vin. Živila rodoljubna darovalka in darovalec in njiju posnemovalci!

## Književnost.

— Cesarska Elizabeta. V salogi gosp. Fr. Bonača izide v torek s štirimi velikimi ličnimi slikami (predstavljajočimi cesarico, napad manjo in pogreb) okrašena knjižica o pokojni cesarici. Cena 12 kr. Odjemalcem večjega števila knjižic primeren rabat.

## Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 24. septembra. Vsi poslanci desnice se nujno pozivajo, da se zanesljivo udeleže seje poslanske zbornice tako v pondeljek kakor v torek in da zanesljivo ostanejo v zbornici do konca seje. K pondeljski seji je priti v žalni obleki.

Dunaj 24. septembra. Izvrševalni odbor desnice je sklenil, da je voltev predsedništva pustiti na dnevni red pondeljske seje. Voljeno bo sedanje predsedništvo Spominski govor cesar ci bo govoril predsednik dr. Fuchs.

Dunaj 24. septembra. Ministerki predsevnik grof Thun je imel danes dolgo posvetovanje s poslancem Povšetom.

Dunaj 24. septembra. Danes popoludne ob 3 uri se je sestrel ministerski svet na sejo. Mogoče je, da bo že te seje posledica, da odstopi trgovinski minister dr. Bärnreither.

Dunaj 24. septembra. "N. Fr. Presse" javlja, da je poslal Pergelt, člen načelstva nemške napredne stranke, svoj govor pred svoimi volilci otvoril s spominskim govorom na — kneza Bismarcka. "Vaterland" vprašuje, kako more grof Dubsky s takimi ljudmi sedeti pri isti mizi.

Dunaj 24. septembra "Neue Freie Presse" naznana, da trgovinski ministri dr. Bärnreither v kratkem odstopi in sicer takoj, čim bi se sklenilo, uveljaviti nogodbo neparlamentarnim potom. Naslednik Bärnreithera postane ali poljski poslanec prof dr. Milewski ali pa grof Auersperg, katerega je vlada v zadnjih letih večkrat poslala v inozemstvo, da studira ondotne industrialne in sploh trgovinsko-politične rezurce.

Dunaj 24. septembra. Danes zvečer se uradoma razglasiti, da bo vlada vse, kar treba, storila, da se tudi regulacija plač drž. slug, redarjev in finančnih pažnikov čim preje izvrši in na vsak način tako, da stopi regulacija že s 1. oktobrom v veljavo.

Dunaj 24. septembra. Levičarski načelniki so imeli danes sejo, v kateri se je Funk posminal umrle cesarice. Klubi poslajo deputacijo treh členov k ministerskemu predsedniku, da kondolira v njih imenu.

Dunaj 24. septembra. Schönererjanci nameravajo baje predlagat, naj izreče državni zbor sožalje na Bismarckovi smrti in naj se na drž. stroške napravi v parlamentu spomenik Bismarcku.

Dunaj 24. septembra. Iz Budimpešte se poroča: Ako avstrijski državni zbor ne zagotovi rešitve nagodbene predlog do termina, na kateri sta se vladu dogovorili, potem predloži ogerska vlada svojemu parlamentu nove načrte, ki se bodo razlikovali od sedanjih glede minarskega obrata, kateri se uveljavlja naredbenim potom, in glede veterinarnih določb.

**Dunaj 24. septembra.** Uradni list tukajnjega policijskega ravnateljstva naznana, da predloži finančni minister dr. Kaizl še jedenkrat državnemu zboru načrt zakona o uredbi plač uradnih slug, finančnih paznikov in državnih redarjev. Bržas se zgodi to že v ponedeljek.

**Dunaj 24. septembra.** Cesar se je generalu Berzeviczyju in grofinji Harrach zahvalil z tako laškavima lastnoročnima pismoma za njiju delovanje na dvoru umrle cesarice. Generalu Berzeviczyju je cesar podelil red železne krone I. vrste, grofinjo Harrah pa je cesar danes dopoludne obiskal.

**Dunaj 24. septembra.** Danes je prišlo mej italijanskimi in mej avstrijskimi delavci do boja, pri katerem so Lahi po stari navadi rabili stilete. Uzrok boju je bil, da so Lahi ukradli črno zastavo, katero so bili kupili avstrijski delavci, in da je bilo pri nekem delu odslovljenih 400 avstrijskih delavcev, namesto katerih je bilo najetih 400 italijanskih delavcev. Policia je naredila boju konec.

**Dunaj 24. septembra.** Vsi kabineti so pritrdirili predlogom italijanske vlade glede po stopanja proti anarhistom in se v kratkem snide dolična mejnaročna konferenca.

**Pariz 24. septembra.** Komisija v pravosodnem ministerstvu je končala pregled na Dreyfusovo aféro nanašajočih se aktov in predlagala pravosodnemu ministru, naj se začne revizija.

**Pariz 24. septembra.** V nekem pariškem okraju se je začela živahnna agitacija, naj bi bil Picquart izvoljen v občinski zastop.

**Pekin 24. septembra.** Vsi državni funkcionarji so prisegli cesarjevi materi zvestobo.

**Slovenci in Slovenke! ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!**

## VABILO

rednemu občnemu zboru  
dijaškega podpornega društva  
**„Rado goj“**  
ki bode  
v soboto, dné 15. oktobra 1898. leta  
ob šestih zvečer  
v mestni dvorani v Ljubljani.

Dnevni red:

Ogovor predsednikov.  
Poročilo tajnikovo.  
Poročilo blagajnikovo.  
Poročilo računskega pregledovalcev.  
Volitev predsednika, njegovega namestnika in trinajstero odbornikov.\*)  
Volitev računskega pregledovalcev.  
Predlogi društvenikov.\*\*)

V Ljubljani, dne 17. septembra 1898.

Za odbor:

**Ivan Hribar**  
predsednik.

**Izpisek iz pravil:**

\* 8 18. Odbor steje poleg predsednika in njegovega namestnika 18 članov. Vsi člani morajo voljeni biti izmed ustavnovnikov in rednih članov; vendar pa v odboru ne sme biti več kot 7 ustavnovnikov. Poleg predsednika in podpredsednika mora stanovati vsaj sedem odbornikov stalno v Ljubljani. Ostalih 6 odbornikov voli se tako, da imajo Kranjska (zunanj Ljubljane), Štajerska, Koroška, Goriska, Trst z okolico in Istra po jednega zastopnika v odboru.

\*\*) 8 22. O samostalnih predlogih društvenikov se sme le takrat obravnavati, ako so bili 14 dñij prej naznani društvenemu odboru.

## Narodno-gospodarske stvari.

**O delavnosti življenskega oddelka banke „Slavije“** v Pragi posnemljemo nekatere pozornosti vredna data. Od 1. januvara do 31. julija 1898 podanih je bilo banki 2384 ponudeb z zavarovalnim kapitalom gld. 3.125.875 — za slučaj smerti in za doživetje. V tej dobi izplačalo se je dedičem po umrlih členih gld. 170.822.83 kr. Iz plačani kapitali in škode v obče znašajo od bankinega začetka do konca leta 1897 gld. 28.422.896.90 kr. Rezervni fondi znašali so koncem leta 1897 gld. 9.071.004.44 kr. V pupilarni vrednosti naloženo je bilo gld. 8.591.246.26 kr. Izdatni rezervni fondi

obojojo zaupanje občinstva, ktero se kaže v tem, da ima banka koncem leta 1897 v obče zavarovalnega kapitala gld. 326.385.904.62 kr. Vsem zavarovancem življenskega oddelka, ki s vsaj 5 let zavarovani, izplačuje se 10 % dividenda. V jedinem upravnem letu 1897 izplačasih je bilo iz 10 % dividende gld. 37.052.67, v obče pa se je za vsa minola leta izplačalo členom gld. 264.369.93 dividende, iz česar se jasno razvidi korist vzajemnega zavarovanja. Navedeni uspehi dokazujojo, da pričenja slovansko občinstvo tudi na gospodarskem polju praktično upoštevati geslo: „Svojim k svojim“ in s tem utrija zavod, kateri se zaradi svojih vrlin že sedaj lahko meri z jednakimi tujimi zavodi.

**Razširjeno domače zdravilo.** Vedno večja po-praševanja po „Moll-ovem francoškem žganju in soli“ do-kazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utesojoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetji razpoložila to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne pošilja manj kot 2 steklenici. 4 (5-13)

Štev. 3. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 865.

**V nedeljo, dné 25. septembra 1898.**

Prvikrat:

## Jurčkove sanje.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih. Češki spisal I. K. Tyl. Režiser g. Rud. Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 1/8. uri. Konec ob 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester c. in kr. pešpolka št. 27. V četrtek, dné 29. septembra, „Aida“, velika opera v štirih dejanjih.

**Darila za „Národní Dom“.**

**LXXXVII izkaz „Krajočarske družbe“.**

Prenesek 34571 gld. 02 kr. Doneski za mesec julij; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Darilo „Národné tiskárne“ .

Doneski za mesec avgust; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Doneski g. S Treota za II. polletje, po 1 gld. na mesec.

Gospod dr. Ivan Tavčar, mesto venca na grob pok. trgovca A. Skabernéta

Doneski za mesec september; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Doneski g. S Treota za II. polletje, po 1 gld. na mesec.

Gospod dr. Ivan Tavčar, mesto venca na grob pok. trgovca A. Skabernéta

Doneski za mesec september; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Doneski g. S Treota za II. polletje, po 1 gld. na mesec.

Gospod dr. Ivan Tavčar, mesto venca na grob pok. trgovca A. Skabernéta

Doneski za mesec september; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Doneski g. S Treota za II. polletje, po 1 gld. na mesec.

Gospod dr. Ivan Tavčar, mesto venca na grob pok. trgovca A. Skabernéta

Doneski za mesec september; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweiss, I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, S. Rutar in V. Rohrmann, à 2 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Grigar, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, T. Povše, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovrh, K. Weber, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, à 50 kr., skupaj .

Doneski g. S Treota za II. polletje, po 1 gld. na mesec.

Gospod dr. Ivan Tavčar, mesto venca na grob pok. trgovca A. Skabernéta

Doneski za mesec september; plačali so čč. p. n. dame in gospodje:

Fr. Goričnik in dr. Ivan Tavčar, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skup

## Izprašana učiteljica

za ljudske šole s slovenskim in nemškim něčnim jezikom, s štetno prakso in z najboljšimi priporočili, daje privatni pouk v predmetih prvih 4 razredov in v glasovirju.

Več se izvè v prodajalni manufakturnega blaga R. Miklave-a v Špitalskih ulicah št. 5. (1859-5)

## Velika zračna soba

s posebnim vhodom, s tremi posteljami, za tri gospode ali dijake brez hrane se odda takoj sredi mesta. — Poizve se v trafički na Kongresnem trgu Stey. 3. (1450-3)

## Apno

dubiva se po najnižji ceni pri (299-31)

Andreju Mauer-ju v Zagorji ob Savi.

## Klavir

(Statzflügel), z dobro mehaniko, se predaja.

Križevniške ulice št. 10, II. nadstropje.

## Notarskega kandidata

vzprejme notar s 1. oktobrom t. I. Plača po dogovoru — Ponudbe vzprejemata iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Naroda“. (1459-5)

## J. FLORENZ

c. in kr. dvorna tovarna tehnic  
Dunaj, I/1, (1019-2)  
Franz Josef's. Quai Nr. 3.  
Preprodajalcem velik rabat.  
Katalogi brezplačno in poštne prosto.

## Kandidata

(tudi začetnika) ali v notarskih poslih izvežbanega uradnika iše. (1441-2)

dr. Jurij Pučko, c. kr. notar v Krškem.

## Pitajte podgane in miši

z le gotovosmrtno učinkujodim b (1123-5)  
Heleolin om, neškodljivim za ljudi in domače živali.

V skaličicah po 90, 60 in 30 kr. prodaja trgovina Küssel & Končan v Novem mestu.

## Agente

(1436-2)

tudi take, ki so nastavljeni v tej lastnosti, vzprejemem takoj v vseh krajih in okrajih proti stalni placi in visoki provisiji za prodajo privatnih predmetov, kateri so neobhodno potrebni vsakemu ekonomu, kmetovalcu in vsaki privatni stranki. Agenturo lahko opravlja v prostih svojih urah vsakdo, ki ima znanja pri privatnih strankah. — Ponudbe: Viljem Werich, Praga 1487-II.

## Mesečna soba

se odda z opravo ali brez oprave na Zvezkovem svetu (Predilne ulice) v desnem pritličju nove Jenkove hiše. (1476-2)

## PRISTEN

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

črna zavora 25 kr. (50 vimerjev)

vsebina 500 gramov.

# Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

## Pravila gospodinjske šole c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

**G**ospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske, ustanovljena v spomin petdesetletnice vladanja Nj. Vel. presv. cesarja, ima namen, teoretično in praktično izvežbati odrastla dekleta za gospodinjstvo v hišah, zvezanih z gospodarstvom.

Šola, ustanovljena od c. kr. kmetijske družbe kranjske ter vzdržava od nje s pomočjo državnih in deželnih podpor, je izročena č. gg. šolskim sestram v zavodu Marijanišču v Ljubljani, kteri (zavod) daj na podlogi posebne pogodbe v to svrhu na razpolago potrebne prostore ter zavodovo gospodarstvo kot učilo.

Vrhovno vodstvo šole izvršuje kuratorij, sestoječ iz zastopnika c. kr. kmetijskega ministerstva, zastopnika kranjskega deželnega odbora, dveh zastopnikov c. kr. kmetijske družbe ter voditeljice sestre.

### Učno osobje sestoji iz:

- 1.) strokovno izobraženega uradnika c. kr. kmetijske družbe kranjske, kateri je stalen nadzornik za ves pouk in ki predava kmetijsko-strokovne predmete;
- 2.) šolske sestre voditeljice, ki je izprašana vsaj za ljudske šole;
- 3.) šolske sestre učiteljice za mlekarstvo;
- 4.) eventualno potrebnih po-možnih učiteljic, oziroma učiteljev (katehet, zdravnik, živinozdravnik, vrtnarja i. t. d.).

Za strokovno naobrazbo č. gg. šolskih sester skrbi c. kr. kmetijska družba kranjska.

Vodstvo pouka je izročeno onemu strokovnemu uradniku c. kr. kmetijske družbe, ki opravlja na šoli službo strokovnega učitelja, a vodstvo šole in internata je v vseh drugih zadevah poverjeno sestri voditeljici, ki je glede administrativnih in disciplinarnih zadev samostojna, seveda v okviru njenega redovnega razmerja.

Učni tečaj traja eno leto, in sicer od 1. oktobra do konca septembra. Počitnice določuje kuratorij. Učni jezik je slovenski.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

- a) dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih more kuratorij dovoliti vzprejem mlajših učenk;
- b) znati čitati, pisati in računati;
- c) predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
- d) predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse troške;
- e) zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo ravnale strogo po hišnem redu.

Učenke sprejema kuratorij. Prošnje za vzprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, vzprejema vse leto šolsko vodstvo.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani vzprejemo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem, aka pa bo v šoli prostora, vzprejemale se bodo tudi proslike iz drugih dežel.

Število učenk enega tečaja je omenjeno na 12.

Vse učenke stanujejo in so na hrani v zavodu ter so pod posebnim nadzorstvom sestre voditeljice in drugih sester.

V skupnem gospodinjstvu na zavodu je treba štediti, vse imeti v redu, vse čedno in vse razmere v naravnostnem oziru morajo biti vzgledne. Učenke se morajo torej brezpogojno in brez izjeme pokoriti vsem zapovedim nadzornic.

Posebno se morajo učenke nasproti svojim neposredno predpostavljenim obnašati špoštljivo, med seboj pa morejo živeti v miru in prijateljstvu.

Svoje imetje in imetje zavodovo morajo učenke varovati škode in skrbeti, da je vse vedno čisto. Sploh morajo skrbeti, da se ohrani splošni red in se zavodu obvaruje čast na znotraj in za zunaj.

Za pospravljanje in čiščenje vseh šolskih prostorov in mlekarne, potem za pranje perila ter za čiščenje obleke in obutve morajo učenke same skrbeti. Za težka dela v hlevu in v hiši skrbi „Marijanišče“.

### Dnevni red je tak-le:

- Od 5.—7. ure pouk v hiši, v hlevu ali mlekarnci;  
 " 7.—8. " zajutrek in nadaljevanje prejšnjih del;  
 " 8.—10. " teoretički pouk;  
 " 10.—1/2 1. " malica, potem delo v hiši, v mlekarnci, pouk v ročnih delih;  
 " 1/2 1.—2. " kosilo, nadaljevanje del v kuhinji in v mlekarnci;

- " 2.—4. " teoretički pouk;  
 Od 4.—3/4 6. ure pouk v ročnih delih;  
 " 3/4 6.—7. " delo v hiši in v mlekarnci;  
 " 7.—1/2 9. " večerja, potem čiščenje namizne posode, ponavljanje teoretičkih predmetov ali pletenje in kvačkanje, pri čemer učenke zaporedoma na glas čitajo iz kake splošno koristne ali izobrazjujoče knjige.

V sredo in četrtek dopoldne ni teoretičkega pouka, da je mogoče vse prostore dobro osnažiti in očistiti, ter oprati perilo.

Ta dnevni red velja za zimsko polletje; poleti odpade štiri ure teoretičkega pouka, v katerih se zato ponujajo ročna dela. Poleg tega učenke zjutraj in zvečer delajo na vrtu.

Ob nedeljah in praznikih se delo omeji, kakor je z ozirom na gospodarstvo le mogoče.

Verske vaje se vrše, kakor določa katehet v sporazumu s sestro voditeljico.

Vsaka učenka mora vsako četrletje naprej plačati 42 gld. za stanovanje, hrano, kurjavo in svečavo. Pouk je brezplačen.

### Učni red.

#### A. Teoretički pouk.

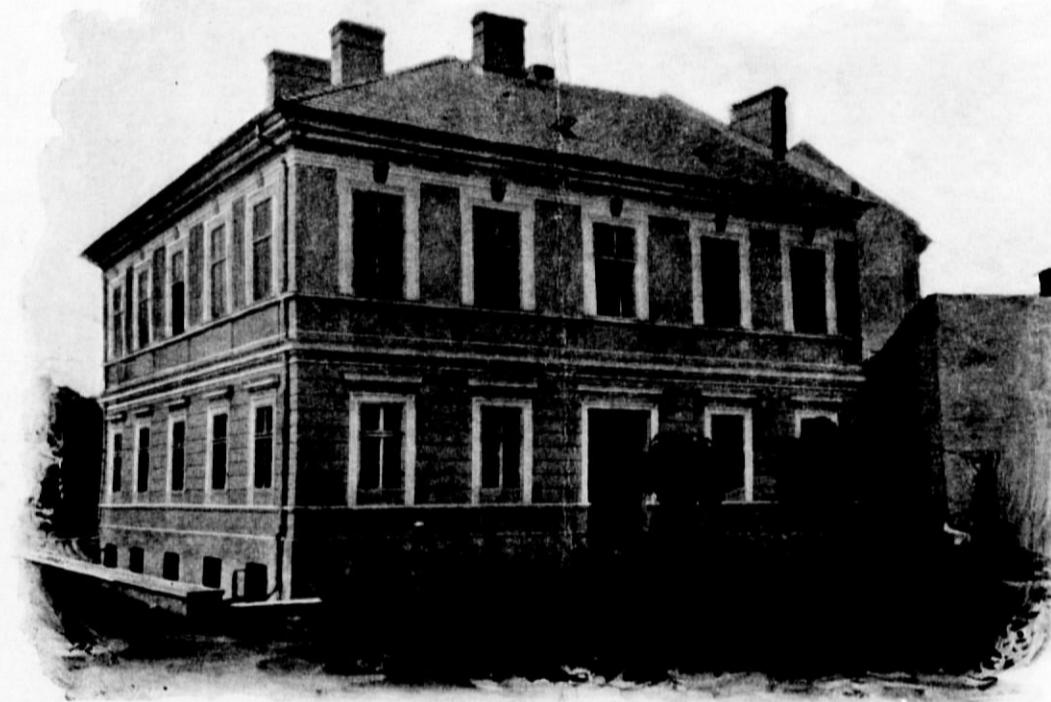
**Verouk** (2 uri na teden).

**Vzgojeslovje**. Pogoji za ugoden telesni in duševni razvoj otrok.

**Temelji** dobre vzgoje (1 uro na teden).

**Spisje**. Pisanje pisem in gospodarskih spisov (2 uri na teden).

**Računstvo**. Štirje glavni računski načini s celimi števili, z navadnimi in desetinskimi drobcii. Meterska mera in uteži. Vaje v računanju na pamet (2 uri na teden).



Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe. (Glavni vhod.)



Gospodinjska šola: Veža.

**Gospodinjstvo.** Kurjava in kurivo, svečava (razsvetljava), voda, tolšča (mast) in olja, moka, kruh in peka, zelenjava, dišave, gobe, sadje, sadni sokovi, kis, sol, med in vosek, hranjenje jaje, klanje, izdelovanje klobas, soljenje in prekajanje, hranjenje mesa, jedilnica (shramba), pripravljanje jedil. Izdelovanje, varovanje in hranjenje perila, ravnanje z obleko. Izdelovanje obleke. Pranje in snovi, ki so pri pranju potrebne. Sušenje, valjanje, skrobjenje in likanje (4 ure na teden).

**Mlekarstvo.** Ravnanje z mlekom, izdelovanje surovega masla in sira (2 uri na teden).

**Gospodinjsko knjigovodstvo.** Beležke, potrebne v gospodinjstvu in mlekarstvu, mlečni zapisnik, zapisnik za živino, proračuni (1 uro na teden).

**Živinoreja.** Osnovni pojmi o hranični domačih živalij. Razna krmila in njih pripravljanje. Pijača, sol. Pokladanje krme. Vzgoja in oskrbovanje goveje živine, prasičev in perutnine (2 uri na teden).

**Skrb za bolne živali.** Sredstva, s katerimi se bolezni preprečijo, oskrbovanje bolnih živalij, kužne bolezni (1 uro na teden).

**Vrtnarstvo.** Razdelitev vrta. Vzgajanje zelenjadi in cvetic. Sajenje in oskrbovanje sadnega drevja. Hranjenje in varovanje pred pokvarjenjem sadja in zelenjadi, sušenje sadja. Pripravljanje sadnega mošta. Najvažnejši škodljivci v sadjarstvu in vrtnarstvu (1 uro na teden).

**Zdravoslovje in ravnanje z bolniki.** Vpliv hrane, obleke in stanovanja na zdravje; ravnanje z bolniki (1 uro na teden).

## B. Praktički pouk.

**V hiši:** Vodstvo notranjih del, kuha in peka, klanje, soljenje in prekajanje (sušenje) mesa, sušenje in konzerviranje sadja, hranjenje zelenjadi, ravnanje z debelim in tenkim perilom, pranje, šivanje ročno in na stroju.

**V hlevu:** Krmljenje in oskrbovanje govedi, prasičev in perutnine.

**V mlekarstvu:** Molža, ravnanje z mlekom, izdelovanje surovega masla in sira.

**Na vrtu:** Vzgajanje in oskrbovanje zelenjadi, potrebne v gospodinjstvu.



Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe. (Z dvorišča.)



Gospodinjska šola: Soba.

Da se učenke nauče praktičnih del, se razdele v dva oddelka. En oddelek navaja voditeljica, drugi pa učiteljica za mlekarstvo. Deklice v prvem oddelku se bavijo s kuho, s peko, s pranjem, s šivanjem in z drugimi hišnimi opravili; deklice v drugem oddelku krmijo in oskrbujejo živino in se pečajo z mlekarstvom. Pri vsakem oddelku ostanejo dekleta po 1 mesec, in potem se zamene. Dela na vrtu izvršujejo učenke skupno.

Zastopniki c. kr. kmetijskega ministerstva in deželnega odbora ter tudi kuratorij se lahko med letom prepričajo o uspehu pouka in naroče, da se prirede skušnje.

O Božiču in o Veliki noči dobi vsaka učenka izpisek iz razrednice, v katerem so vpisani dosedanji učni uspehi; konci leta pa dobi vsaka učenka spričevalo, v katerem je označen uspeh v posameznih predmetih.

## Razglas

### o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

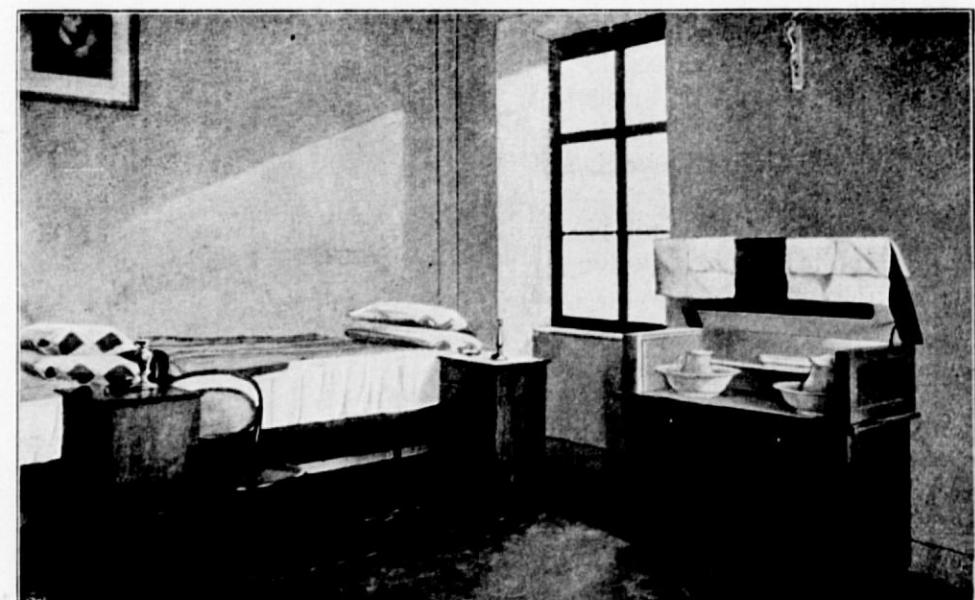
Meseca oktobra se otvari prvi tečaj gospodinjske šole, kjer bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki bo pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod bo v posebnem, novo zidanem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, kjer bo slovenski in brezplačen, bo zavzemal in poleg veronka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ktere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se bo pa ponudilo teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu i.t.d. Gojenke se bodo isto tako vežbale v gospodinjskem knjigovodstvu ter ravnaju z bolniki in z bolno živino.

Gojenka, kjer bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvitljavo, perilo, t.j. sploh za vse, 14 gld., ali cel tečaj 168 gld. — Vsaka gojenka mora prinesi po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para črevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajcev, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi prisrbijo v zavodu proti plačilu; ako ima ktera več obleke, sme jo prinesi s seboj).

Deklice, ktere hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

- 1.) dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
- 2.) znati čitati, pisati in računati;
- 3.) predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
- 4.) predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse troške;
- 5.) zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogog ravnanje po hišnem redu.



Gospodinjska šola: Spalnica.

Prošnje za sprejem, kjerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošlje

### do 30. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se sprejmo v gospodinjsko šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

**Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.**  
V Ljubljani, 31. julija 1898.

**Ivan Murnik** s.r.,  
predsednik.

**Gustav Pirc** s.r.,  
tajnik.



# Orožna tovarna Steyer

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.  
Dobra delavnica za poprave.  
Vsi pripadajoči predmeti.

Waffen-kolesa. Opel-kolesa.  
Preciziski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:  
**Fran Kaiser**  
Ljubljana, Šolenburgova ulica 6.

(417-28)

## Prodajo se štirje mladi psi

pravega Tombergerskega plomena, velike rasti, z dolgo dlako. — Vpraša naj se pri kočilju v Koslerjevem gradu. (1491)

## V najem se dá sedem skladnič (magacinov).

J. Vodnik v Spodnji Šiški.

## Odvetniški koncipijent in solicitator

dobita — če dobro izurjena — prav dobri službi.  
Ponudbe upravičtu "Slovenskega Naroda"  
pod "Prim". (1422-2)

## Ključavničarska delavnica več hlevov, shramb za vozove, senjaki in skladniča

v Nušakovi vojašnici se dajo v najem.  
Natančneje na Rimski cesti štev. 12.

Vožnje karte in tovorni listi v



## Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parník

Red Star Linie iz Antverpnega načavnost v  
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncessjonovana od vis. o. kr. avstrijske vlade.

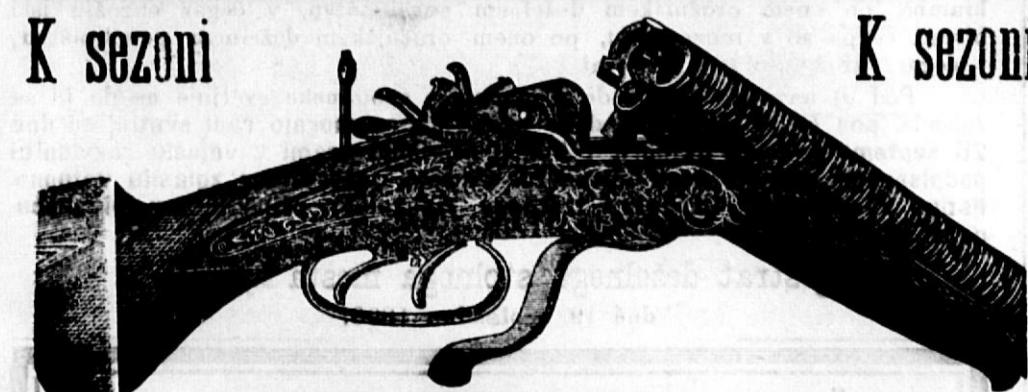
Pojasnila daje radovoljno (812-14)

koncessjonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 4 (pritličje na levo.)

## K sezoni



priporočam svojo bogato zalogu pušk najnovnejših sistemov in najnovejše vrste,  
se vsevolverjev itd., vseh pripadajočih rezervistov in munitione, posebno pa opazjam na

## trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahko in priročnosti vsakemu najbolje  
priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se pri-  
poročam p. n. občinstvu za mnogobrojna narocila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spada-  
jode narocbe in poprave točno, solidno in načenoje.

Z velespôstovanjem (1166-9)

**Fran Sevcik**  
puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Illustriran omenik se podlje na delo zastavljen.

Uradno dovoljena

L. naistarejša posredovalnica stanovanj in služb

**G. FLUX**

Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni

pripreča in namešča (1487)

službe iskajoče vsake vrste  
za takoj in drugod. Potruha takoj. Namešča  
se vsaki dan. Natančneje istotam.

## Mizarstvo na Bledu

z vodno mojo in urejenimi stroji se proda. Vse  
podrobnosti in ceno pove lastnik Ivan Rutar,  
mizar na Bledu. (1449-2)

## Gostilna

se da je v najem, oziroma ma račun na de-  
želi, 1 uro od Ljubljane, pri veliki tovorni v novi  
hiši, z lepimi prostori, vrtom in ledencu.

Več o tem pove upravičtu "Slovenskega  
Naroda". (1461-2)

Jamčeno pristni

## brinjevec in borovničar

(jagodovec) (1439-5)  
dobiva se pri tvrdki

## Kham & Murnik.

Konc. zasobni učni zavod za  
risanje krojev in

izdelovanje oblek

(po sistemu Schna na Dunaju.)

Pouk v dunajskem tehničnem risanju krojev v tečajih  
8 do 6 mesecev (popolno izučenje).

Začetek tečajev dne 1. oktobra.

Vpisovanja se vrše vsak dan od 9. do 12. ure zjutraj  
iz 2. do 5. ure popoludne.

Vse podrobnejše v prospektih franko.

**Ema Schlehan**

v Ljubljani, Židovske ulice št. 1.

Prodaja krojev po meri. (1465-3)

## Založba vina lastnega pridelka.

Vino črno (Teran),  
Moskat (črni in beli),  
vino Vrtnica in Refosko.

Vzorce se pošilja brezplačno in cena je, kakor se pogodi  
kupujevalec.

**Antonio Ferlan di Giorgio**  
Rovigno (Istria), (1462-3)

## Razglas.

(1448-3)

Št. 31.164.

Dne 4. oktobra letos zvečer ob 6. uri bode v  
mestni dvorani javno žrebanje srečk efektne loterie,  
katero prirediti je vsled Najvšje odločbe z  
dne 18. septembra 1897 mestni občini ljubljanski  
dovoljeno bilo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 15. septembra 1898.

## Razglas.

(1455-3)

Št. 31384.

Z ozirom na določbe § 5. reda za letne in tedenske sejme v deželnem  
stolnem mestu v Ljubljani št. 8626 z dne 15. maja 1891 se s tem vnovič  
razglaša, da je ob tržnih dneh pridržan tržni promet do desetih dopoludne  
kupovanju na drobno (za domače potrebe) in da je do te  
ure terej na vsem mestnem ozemlju pod kaznjo prepovedano sleherno pre-  
kupovanje vsakdanjih živil, kakor zelenjadi, sadja, kuretnine, maščobe,  
jajc itd.

Izvzeto od te prepovedi je le žito, prašiči, drobnica in tržno blago,  
kakor: med, suhe češljje na vozeh itd.

Vsek prestopek te prepovedi zasledoval in kaznoval se bode po dolo-  
čilih § 19. trž. reda prvi pot z globo od 1 do 10 gld., drugi pot z globo  
od 1 do 10 gld. in z odvzetjem kupljenega blaga, trž. pot vrhu tega že z  
začasno izključitvijo od trga; eventualno stopi vseh treh slučajih na mesto  
globe primerni zapor. (§ 70 obč. reda).

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 15. septembra 1898.

V laščini ali tudi v francoščini

poučuje po znani in lahki metodi dr. F. Ahna  
**Alojzij Höfler** (1484-1)  
Kolodvorske ulice štev. 28, pritlično.  
Učne ure so samo zvečer od 6. do 9. ure.

Priznanje veličine plinovih zavodov.  
Trajajo dobro funkcioniranje.  
Na načinu = samovzgajalni žarnični.

## Najsenzacionelnejše spopolnenje plinove žarne luči plinov samovžigalec „Fiat lux“ z varnostno zaklopko

patentiran v vseh kulturnih državah  
najpočutnejše in najsenzacionelnejše sredstvo za priziganje plina,  
pričige plin avtomatično, samo da se odpre plinov petelin, varuje  
torej eksplozijo in otrovanja po plinu, prizige glavni plamen prav  
polagoma, zabranjuje pri drugih običajnih priziganjih običajni eksplo-  
zivni pokrivač v hrani vsled tega žarne luče prav izdatno, zadržuje  
prednosti plinove žarne luči s prijetnostmi električne luči.  
Se lahko brez sprememb obstoječih naprav uvede na vsakem  
gorilu. (1489-1)

Več tisoč že v porabi. Cena aparatu 3 gld.  
Samoprodaja za Ljubljano v plinarni Ljubljanski.

## Karol Planinšek

Ljubljana, Stari trg

pripreča ob času vinske tigatve **grozdn sladór** (Traubenzucker), nadalje veliko zaloge **špecerijskega in kolonialnega blaga**, kskor tudi **špirita**, finega  
pristnega **slivovca**, **drožnika** in **ruma**

na debelo in drobno. (1335-9)

Št. 10396.

(1474-2)

## Razpis.

Podpisani deželnih odborov razpisuje

## službe okrožnih zdravnikov

za sledeča zdravstvena okrožja:

1. Grosuplje z letno plačo 800 gld.;
2. Kočevska Reka z letno plačo 800 gld.;
3. Ljubljana II. z letno plačo 600 gld.;
4. Velike Lašče z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljijo naj svoje prošnje podpisemu deželnemu odboru

**do 18. oktobra t. l.**

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se pa bodo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kakici bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

dne 18. septembra 1898.

(437)

FRAN CHRISTOPH-ov

(10)

## svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti in jednostavnega rabljenja se posebno pripoveda, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnate barve) in brezbarven (ki daje samo svit). — Uzorci lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalogah.

Dobiva se v Ljubljani pri Iv. Luckmann-a nasledniku Antonu Stacul-u; izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega v Kranju pri F. Dolenz-u FRAN CHRISTOPH,

svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

## Zarezano strešno opeko

(Strangfatz-Dachziegel)

## prešano opeko za zid navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah (467-27)

**Knez & Supančić**

tovarna za opeko v Ljubljani.

## Pravnik

z lepo pisavo, želi takoj pri kakem odvetniku ali  
notarju kot pisar vstopiti.

Ponudba na upravljanje „Slovenskega Naroda“  
pod „Pravnik.“ (1492-1)

## Trioot-perilo

za jesen in zimo ima za preprodajalce

Albert Matzner na Dunaji, I., Kohlmeßergasse 8.

Zavole vzorcev, obsegajoče srajce, jopicce, hlače za gospode,  
dame in otroke, v mesku 10-20 gld. proti povzetju ali  
dunajskim referencam. (1401-6)

## „Glasbena Matica“ v Ljubljani

(1478-2)

## učitelja za klavir in koncertanta.

Plača: dva leta 1.200 K. p tem 1.400 K. — Upravičenje do  
pokojnine. Nadure v šoli 1.60 K. potem 2 K. Petletnice à 200 K.  
Pogoj: Znanje kakega slovanskega jezika. Služba st. Ina. Nastop službe  
tako. — Opremljene prošnje na „Glasbenu Matico“ v Ljubljani.

Ker se je pogostoma popraševalo v moji lekarstvni „pri sistemu orla“ Svo-  
bode naslednik po klicu glavnih predmetih, sem se odločil, da iste uvedem, ter si  
usojam ob jednem naznaniti, da sem prevzel

## zalogo najvažnejših kirurgičnih predmetov

in istotako

## zastop (preskrbljevanje)

## za vse kirurg. blago iz gumija in druge predmete

firme

## bratov Čížek-nasledniki HLADKY in KYNTERA v Pragi

ter priporočam te izborni tovarno za naročila.

Torbice za babice se nahajajo popolnoma urejene po tovarniških cenah na skladischi.)

Tudi si usojam še jedenkrat opozarjati na svojo

## veliko zalogo kirurgičnih obvezil

(1483-1)

in njih izdelovanje. — Pri večjih naročilih tovarniške cene.

Cenilniki v slovenskem jeziku brezplačno in franko.

Ljubljana, v septembru 1898.

Mr. Ph. Mardetschlaeger  
Iekarbar in dobaviteli kirurg. obvezil za deželne dobrodelne zavode na Kranjskem.

## Puškar Fran Kaiser

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

se usoja najbolje priporočati se

(1268-6)

## za lovsko sezono.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Št. 30.584.

## Razglas.

(1482)

V smislu izvršitvenih določil k štatutu za jubilejsko spominsko svetinje, se bodo za vojaštvo in crožništvo namenjene jubilejske spominske sve-  
tinje nastopno razdelile:

a) aktivnemu in rezervnemu moštvu vseh kardel in naprav, potem umi-  
rovljencem in invalidom po dotičnih poveljstvih;

b) iz vojske neposredno izstopivim osebam po dotičnem nadomestnem  
okrajnem poveljništvu, v česar okrožji iste bivajo;

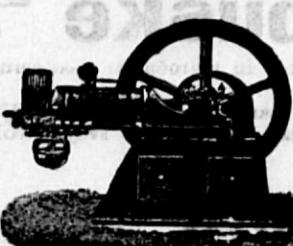
c) vsem onim, ki so iz deželne brambe izstopili, po domobranskem  
okrajnem poveljništvu, v česar okrožji isti bivajo;

d) mirovnino uživajočim žandarmom, potem onim, ki so iz crožništva  
izstopili, izvzemši osebe, katere so stopile v vojsko, mornarico ali deželno  
brambo, po enem orožniškem deželnem poveljništvu, v česar okrožju isti  
bivajo, če pa so v inozemstvu, po enem orožniškem deželnem poveljništvu,  
v česar okrožje so isti prestojni.

Pod a) navedene osebe dobé jubilejske spominske svetinje ne da bi se  
zglasile, pod b) c) in d) navedene osebe pa se morajo radi svetinj od dné  
26. septembra do 5. oktobra t. l. moj uradnimi urami v vojaški razvidnici  
podpisanega magistrata ustmeno ali pismeno zglasiti ter zglasili vstopno  
listino (odpustnico, Izpustno Izstopno Izkaznico) priložiti ter bivaliče  
naznaniti.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane  
dné 19. septembra 1898.

## G. TÖNNIES, tovarna za stroje v Ljubljani.



## Izviren „Otto“-motor za plin in bencin

priznano najboljši, najvarnejši in najcenejši motor.

## Bencin-motor in bencin-lokomobila

najjednostavnnejša in najvarnejša gonilna moč, brez  
nevarnosti ognja, brez mašinista, vedno za delo  
pripravljena. (1140-10)

— Stroški k večjem tri novčiču na uro za jedno konjsko moč. —

# JUHNA ZABELA MAGGI

Maggi-jeva juhna zabela je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic zadošča. V izvirnih steklenicah od 50 vln. naprej dobiva se v vseh delikatesnih, kolonialnih, drogerijskih in specerijskih prodajalnicah. Izvirne stekleničice se s Maggi-jevo zabelo najemceje napoljujejo. (131)



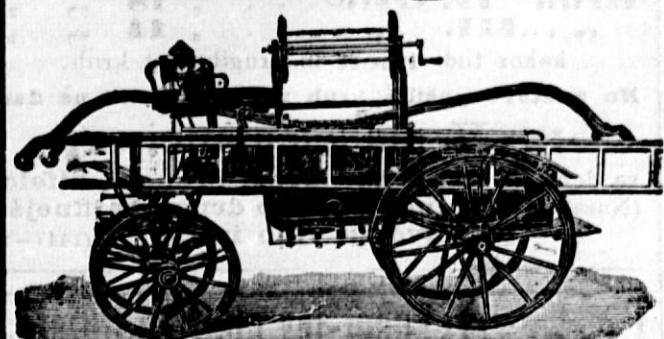
Največja (1428-4)  
domača krojaška tvrdka  
**M. KUNC**

v Ljubljani, Gospodske ulice št. 7



priporoča ujedno svojo veliko zalogu modnega domačega in angleškega blaga v izdelovanje vsakovrstnih oblek po tako reellih cenah. Cele obleke in vrhne suknje izdelujejo se po meri že od 20 gld. naprej. Izborni krov se garanjuje. Jesenski haveloki lastnega izdelka so v zalogi po 12—14 gld.

## Brizgalnice



s patentom proti zmrzlini  
priporoča tvrdka

R. A. Smekal  
v Čechu,

katera izključno sama izdeluje, Te brizgalnice s patentom proti zmrzlini v najhujši zimi ne premrzajo. Dalje priporoča cevi, pasove, čelade, kmetijske stroje itd. itd. (208 25)

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.

## Prva največja kranjska tvrdka.

**Fran Primožič**  
jermenar in sedlar  
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 34.  
Od 1. novembra naprej

Dunajska cesta št. 6, poleg lekarne Piccoli.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izdelovanje jermenarskih in sedlarskih proizvodov, katera ukušno, trpežno in ceno izdeluje.

Ravno tam velika zaloga različnih konjskih oprem in sedlov, popolne jezdne opreme i. t. d.

Izdelovanje jermen za stroje in mlince. — Vse poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

Zunanja naročila se vestno in točno izvršujejo.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

**S**e li hočete preveriti o tem,  
ali je vaša zemlja potrebna  
fosforove kisline?

Zahtevajte po dopisnici **brezplačno** navodilo za to in **frankirano dopošljatev** naših gnojevih vzorcev.

(42-30)

**Na vsa dotična vprašanja odgovarja rade volje vodja našega agrikulturno-kemičnega oddelka.**

**Pisarna za prodajo fosfatnih mok čeških Tomasovih fužin**  
v Pragi

Vaclavski trg št. 55.

## Redka prilika za izredno ugoden nakup!

Usojam si velečastitemu p. n. občinstvu uljudne naznanjati, da budem vso svojo zalogu blaga, to je

## juvele, zlatnino in srebrnino

mej tem najzadnje novosti, od slej prodajal po lastni kupni ceni in tudi pod njo.

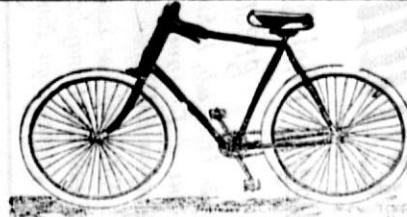
Velespoštovanjem

**J. KAPSCH**  
juvelir v Ljubljani.

(918-9)

**Ernest Speil**  
mehanik

Ljubljana, Valvazorjev (Turjaški) trg 1  
priporoča vsakovrstne



## Šivalne stroje in bicikle

vseh kategorij po najnižjih cenah.

Izvršuje tudi vsa popravila hitro, točno in ceno.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

z velespoštovanjem

**Ernest Speil.**

(311-31)

**Doeringovo milo**  
(1460-1) 2 S  
**SOVO.**

Koži potrebne mastne snovi dovajajoč, preprečuje Doeringovo milo s sovo, da se koža ne zgrbanči, ne vsuši in ne napeja, ohrani torej lepoto obraza, lepo polt in ohrani koži mladostno svežost in nežnost.

V Ljubljani prodajajo na debelo: Avgust Auer, Anton Krisper, in Vaso Petričič.

Generalno zastopstvo:  
A. Motsch & Co., Dunaj I., Lugeck 8.

Dobira se posod po 30 kr.

**L. Schwentner**  
knjigotržec

v Ljubljani. Dvorni trg št. 1

naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, ki so izšle v založbi „Národne Tiskarne“.

Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrane spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.

„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.;

— letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.;

— letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrane spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.

A. Aškerč: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.

Turgenjev: Očet in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.

Beneš-Třebízsky: Blodne duše.

Roman, broširan à 70 kr.

Le febvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.

Stat nominis umbra: Časnikstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.

Tolstoj: Knez Serebrjani. Roman, broširan à 70 kr.

— Dva romana, broširano à 70 kr.

Jelinek: Ukrainske dume, Povest, broš. à 15 kr.

Cherbuliez: Meta Holdenius. Roman, broširan à 25 kr.

Hallévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.

— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.

— Dve povesti, broš. à 25 kr.

Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.

Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr.

— Štiri novele, broš. à 20 kr.

Juričič: Listki, broš. à 15 kr.

— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.

Avtstrijski patriot: „Partelwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

*Po pošti toliko več, kolikor poština znača.*

